

Nóvember 1983

60

Fréttabréf

Kjararannsóknarnefndar

Kauptaxtar, tekjur og kaupmáttur.

<u>Visitölur. 1971 = 100.</u>	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	Spá 198
1. Greitt tímak. verkamanna	428,3	600,0	913,7	1311,6	2040,7	3182,4	4885,2	
2. Greitt tímak. iðnaðarmanna	427,3	594,5	879,7	1288,8	1982,3	3079,5	4709,5	
3. Greitt tímak. verkakvænna	424,4	606,5	966,6	1400,8	2212,7	3424,5	5219,7	
4. Taxtavísitala verkamanna	366,4	520,5	807,7	1153,0	1752,5	2669,8	3986,2	5913
5. Taxtavísitala iðnaðarmanna	346,7	484,9	723,5	1036,5	1577,4	2422,3	3632,5	5391
6. Taxtavísitala verkakvænna	381,6	543,1	850,9	1209,7	1832,0	2758,8	4135,0	6132
7. Taxtavísitala versl./skrifstf.	367,7	514,4	788,8	1177,3	1793,3	2616,3	3854,6	5691
8. Taxtavísitala opinb. starfsm.	343,8	540,2	855,0	1229,3	1824,3	2645,1	3984,7	5973
9. Lágmarkstekjur lífeyrisþega	612,8	891,5	1413,1	2026,4	3105,4	4840,6	7258,8	11104
10. Ráðstöfunartekjur á mann	455,3	670,7	1043,1	1558,5	2450,4	3903,3	6065,9 ^x	9583
11. Vísitala framfærslukostn.	379,8	495,4	713,8	1038,3	1646,2	2483,5	3750,5	6900
12. Verðlag einkaneyslu	396,3	519,3	746,8	1098,2	1714,7	2580,7	3975,2	7275

Kaupmáttur. 1971 = 100.

1. Greitt tímak. verkamanna	112,8	121,1	128,0	126,3	124,0	128,1	130,2	
2. Greitt tímak. iðnaðarmanna	112,5	120,0	123,2	124,1	120,4	124,1	125,7	
3. Greitt tímak. verkakvænna	111,7	122,4	135,4	134,9	134,4	137,8	139,1	
4. Taxtavísitala verkamanna	96,5	105,1	113,2	111,1	106,5	107,5	106,3	85
5. Taxtavísitala iðnaðarmanna	91,3	97,9	101,4	99,8	95,8	97,5	96,9	78
6. Taxtavísitala verkakvænna	100,5	109,6	119,2	116,5	111,3	111,1	110,3	88
7. Taxtavísitala versl./skrifstf.	96,8	103,8	110,5	113,4	108,9	105,3	102,8	82
8. Taxtavísitala opinb. starfsm.	90,5	109,0	119,8	118,4	110,8	106,5	106,2	86
9. Lágmarkstekjur lífeyrisþega	161,3	180,0	198,0	195,2	188,5	194,9	193,5	160
10. Ráðstöfunartekjur á mann	114,9	129,2	139,7	141,9	142,9	151,2	152,6 ^x	131

Kaupmáttur miðast hér við vísitölu framfærslukostnaðar, nema kaupmáttur ráðstöfunartekna, sem miðast við verðbreytingar einkaneyslu.

1-3. Tímakaup í dagvinnu skv. úrtaksathugunum Kjararannsóknarnefndar.

4-8. Skv. áætlunum Kjararannsóknarnefndar og Þjóðhagsstofnunar. Miðað er við viku/mánaðarkaupstaxta, áhrifa vinnutímastyggingar gætir því ekki.

9. Heimild: Tryggingastofnun ríkisins.

10.og 12. Heimild: Þjóðhagsstofnun. Kaupmáttur mældur á kvarða verðbreytingar einkaneyslu.

11. Heimild: Hagstofa Íslands.

* Áætlaðar tölur.

Útgefandi:
Kjararannsóknarnefnd
Borgartúni 22
Ábm. Vilhjálmur Egilsson
Fjölrítun: Stensill h/f

F R É T T A B R É F

60

Kjararannsóknarnefnd er
þannig skipuð í nóvember 1983.
Ásmundur Stefánsson
Guðmundur H. Garðarsson
Július Kr. Valdimarsson
Kristján Jóhannsson
Vilhjálmur Egilsson, formaður

Efnisyfirlit:

	Bls.
1. Breytingar á Fréttabréfi.	3
2. Lýsing á úrtaki Kjararannsóknarnefndar.	3
3. Tímakaup og vinnutími verkafólks, iðnaðarmanna og verslunarmanna á höfuðborgarsvæðinu á 1. ársfjórðungi 1983.	5
4. Athugasemdir við tímakaup verkafólks, iðnaðarmanna og verslunarmanna á 1. ársfjórðungi 1983.	6
5. Launadreifing.	14
6. Greitt tímakaup miðað við kauptaxta.	15
7. Tímakaup - Kaupmáttur.	19
8. Vinnutími.	29
9. Laun og launatengd gjöld.	34

Línurit:

2.1 Breytingar hreins tímakaups í dagvinnu miðað við kauptaxta og ársfjórðunginn á undan.	16
2.2 Uppsafnaðar breytingar hreins tímakaups í dagvinnu miðað við kauptaxta og ársfjórðunginn á undan.	17
2.3 Hækkun hreins tímakaups umfram kauptaxta miðað við sama ársfjórðung fyrra árs.	18
3.1 Ársfjórðungslegur kaupmáttur tímakaups verkafólks og iðnaðarmanna í Reykjavík og nágrenni m. v. vísitölu framfærslukostnaðar 1980 - 1983.	27
3.2 Ársfjórðungslegur kaupmáttur greidds tímakaups verkafólks og iðnaðarmanna í Reykjavík og nágrenni 1980 - 1983 m.v. vísitölu vöru og þjónustu.	28
4.1 Vikulegur fjöldi vinnustunda verkafólks og iðnaðarmanna, ársfjórðungsmeðaltöl 1980 - 1983.	30

Breytingar á fréttabréfi.

Í 48. hefti fréttabréfsins var úrvinnslu launaupplýsinga á vegum Kjararannsóknarnefndar ítarlega lýst. Í sama fréttabréfi var hafin birting upplýsinga unnum eftir nýju tölvukerfi. Jafnframt hafa þó verið birtar töflur sem svara til eldri vinnsluaðferða. (Töflur 2.1 til 2.8).

Nú hefur verið ákveðið að hætta birtingu þessara taflna, en þó munu þær birtast í samandregnu formi og munu kaupmáttarútreikningar byggjast á þeim enn um sinn. Þá hafa einnig verið ákveðnar nokkrar breytingar á uppsetningu fréttabréfsins eins og þetta hefti ber með sér.

Lýsing á úrtaki Kjararannsóknarnefndar.

Kjararannsóknarnefnd fær ársfjórðungslega launagögn frá ýmsum fyrirtækjum víðs vegar af landinu. Sem stendur eru í úrtakinu u. þ. b. 100 fyrirtæki með u. þ. b. 12 - 14.000 starfsmenn. Flest þessara fyrirtækja eru á höfuðborgarsvæðinu og má segja að tilfinnanlega vanti fyrirtæki frá ýmsum landshlutum.

Á 1. ársfjórðungi 1983 skiluðu 95 fyrirtæki með alls 12.586 starfsmenn inn upplýsingum. Fyrirtækin skiptust þannig á milli landshluta

TAFLA 1.1	Fjöldi		Fjöldi	
	fyrirt.	%	starfsm.	%
Höfuðborgarsvæðið*	66	70	6900	55
Vesturland	1	1	225	2
Vestfirðir	0	0	0	0
Norðurland vestra	1	1	36	0
Norðurland eystra	9	9	3578	28
Austurland	0	0	0	0
Suðurland án Vestm.	2	2	345	3
Vestmannaeyjar	12	13	1047	8
Reykjanes	4	4	439	4
	95	99	12570	100

* Reykjavík, Seltj. nes, Kópav., Garðabær, Hafnarfj. og Mosfellshreppur.

Eins og sjá má liggur meginhluti úrtaksins í Reykjavík, Norðurlandi eystra (Akureyri) og Vestmannaeyjum eða um 91%. Eftirfarandi tafla sýnir skiptingu úrtaksins á störf og atvinnuvegi.

Skipting úrtaksins í störf og atvinnuvegi.

TAFLA 1.2	Ófag- lærðir	Fag- lærðir	Versl. störf	Skrifst. st.o.fl.	Samtals
Fiskiðnaður	2.795	93	0	75	2.963
Annar iðnaður	2.640	626	104	288	3.658
Byggingarstarfsemi	165	87	0	5	257
Verslun	858	114	1.420	518	2.910
Flutningastarfsemi	977	145	1	675	1.798
Þjónusta	423	133	5	423	984
Samtals	7.858	1.198	1.530	1.984	12.570

Það sem einkennir úrtakið er hátt hlutfall fiskiðnaðar, verslunar og flutninga. Gróft áætlað er um þriðjungur allra sem við fiskvinnslu starfa í úrtakinu og fjórðungur allra er við verslun og flutninga starfa. Hins vegar er hlutfall byggingariðnaðar og þjónustu mjög lágt og sem kunnugt er eru sjómenn ekki með í úrtakinu. Úrtakið í núverandi mynd býður upp á ýmsa möguleika í úrvinnslu sem ekki eru nýttir. Til dæmis er í fréttabréfinu aðeins birt brot af þeim niðurstöðum sem fást úr tölvukeyrslu á úrtakinu. Skrifstofufólki er sleppt í úrvinnslu en eins og sjá má í töflunni er þar um álitlegan hóp að ræða.

Tímakaup og vinnutími verkafólks,
iðnaðarmanna og verslunarmanna á
höfuðborgarsvæðinu á 1.ársfj.1983.

Í töflu 1.3 og 1.4 birtast samandregnar niðurstöður úrtaksins samkvæmt eldri úrvinnsluaðferð en með þeirri aðferð var aðeins miðað við höfuðborgarsvæðið og bónusgreiðslum var dreift á tímakaup í dag-, eftir- og næturvinnu.

Sé miðað við 1. ársfjórðung 1982 þá hækkaði tímakaup verkamanna í dagvinnu úr kr. 43,64 í 70,03 eða um 60,5%. Á sama tímabili var áætluð taxtahækkun verkamanna um 53,4%. Hækkun tímakaups umfram áætlaða taxtahækkun var því um 4,4%.

Tímakaup iðnaðarmanna í dagvinnu hækkaði úr 56,13 í 89,71 eða um 59,8% frá 1. ársfjórðungi 1982. Áætluð taxtahækkun á sama tímabili var um 55,1% þannig að hækkun tímakaups í dagvinnu umfram áætlaða taxtahækkun var um 3,0%.

Tímakaup verkavenna í dagvinnu hækkaði úr 39,40 í 60,99 eða um 54,8%. Áætluð taxtahækkun var um 53,6% þannig að hækkun tímakaups í dagvinnu umfram kaup-taxta var um 0,8% frá 1. ársfjórðungi 1982.

TAFLA 1.3

Tímakaup - 1. ársfj. 1983.

	Heildar- vinnust. þús.	Tímak. í dagv. kr.	Eftirv. álag kr.	Næturv. álag kr.	Meðal- tímak. kr.
Verkamenn	672	70,03	2,19	6,66	79,32
Iðnaðarmenn	100	89,71	3,03	6,85	99,59
Verkakonur	196	60,99	0,66	2,42	64,07
Karlar v/afgr.st.	27	75,04	1,66	6,19	82,89
Konur v/afgr.st.	105	60,71	0,81	3,62	65,14

TAFLA 1.4

Vinnutími 1. ársfj. 1983.

	Dvt.	Evt.	Nvt.	Meðalfj. vinnust. á viku
Verkamenn	40,0	4,5	5,4	49,9
Iðnaðarmenn	40,0	3,7	3,5	47,2
Verkakonur	40,0	1,0	1,9	42,9
Karlar v/afgr.st.	40,0	3,1	5,8	48,9
Konur v/afgr.st.	40,0	2,1	4,3	46,4

Athugasemdir við tímakaup verkafólks,
iðnaðarmanna og verslunarmanna
á 1. ársfjórðungi 1983.

Á tímabilinu frá 1. ársfjórðungi 1982 til 1. ársfjórðungs 1983 hækkuðu almennir kauptaxtar verkafólks og iðnaðarmanna 7 sinnum.

1. 1. mars 1982 hækkuðu laun um 7,51% vegna verðbóta.
2. 1. júní hækkuðu laun um 10,33% vegna verðbóta.
3. Á tímabilinu 14. júní til ágústloka voru undirritaðir kjarasamningar við allflestar starfsstéttir á landinu sem þá voru með lausa samninga. Áætluð tekjuáhrif þessara samninga voru fyrir verkamenn 6,9% við undirritun og 9,8% á samningstímabilinu, hjá verkakönnum 6,9% við undirritun og 9,7% á öllum samningstímanum, 8,7% við undirritun fyrir iðnaðarmenn og 10,9% á öllu samningstímabilinu, fyrir verslunar- og skrifstofufólk 4,8% við undirritun samnings, en 8,2% á samningstímabilinu.
4. Þann 1. september 1982 hækkuðu laun um 7,5% vegna verðbóta.
5. Þann 1. desember hækkuðu laun um 7,72% vegna verðbóta.
6. Þann 1. janúar 1983 færðust öll störf upp um einn launaflokk. Áætluð hækkun verkamanna og verkakvenna var 2%, iðnaðarmanna 1,2% og verslunar- og skrifstofufólks 2,3%.
7. Þann 1. mars hækkuðu laun um 14,74% vegna verðbóta og nýtt 6 ára starfsaldursþrep var tekið upp með 12,5% álagi.

Samkvæmt framansögðu er áætlað að kauptaxtar hafi hækkað þannig frá 1. ársfjórðungi 1982 til 1. ársfjórðungs 1983.

	<u>Vog</u>	<u>Taxtahækkun</u>
Verkamenn	37	53,7
Verkakonur	13	53,6
Iðnaðarmenn	26	55,1
Verslunar-og skrifst.fólk	<u>24</u>	<u>51,2</u>
Vegið meðaltal	100	53,5

Á 1. ársfjórðungi 1983 taka úrtaksupplýsingarnar til 1480 þúsund vinnustunda verkamanna, miðað við 1338 þúsund vinnustundir á 1. ársfjórðungi 1982.

Hreint tímakaup í dagvinnu hjá verkamönnum hækkaði úr kr. 40,39 í kr. 65,50 á þessu tímabili, eða um 62,2%. Þessi hækkun er 5,5%

umfram áætlaða taxtahækkun. Meðaltímakaup verkamanna hækkaði úr kr. 50,93 í kr. 82,61 á sama tíma, eða um 62,2%. Þannig hefur meðaltímakaupið hækkað um 5,5% umfram áætlaða taxtahækkun.

Hjá iðnaðarmönnum taka úrtaksupplýsingarnar til 513 þúsund vinnustunda miðað við 420 þúsund vinnustundir á 1. ársfjórðungi 1982. Hreint tímakaup iðnaðarmanna hækkaði úr kr. 55,60 í kr. 90,79 eða um 63,3% frá 1. ársfjórðungi 1982. Áætluð taxtahækkun var 55,1% þannig að hreina tímakaupið hefur hækkað um 5,3% umfram taxa. Meðaltímakaup iðnaðarmanna hækkaði á sama tímabili úr kr. 66,35 í kr. 111,18, eða um 67,6%. Þessi hækkun er 8,1% umfram áætlaða taxtahækkun. Ein ástæða þess að meðaltímakaupið hækkar meira en hreina tímakaupið er lengri vinnutími en hann hækkaði úr 50,1 stund í 50,7 stundir á milli ársfjórðunganna.

Hjá verkakonum taka úrtaksupplýsingarnar til 981 þúsund vinnustunda á 1. ársfjórðungi 1983 miðað við 877 þúsund vinnustundir á 1. ársfjórðungi 1982.

Hreint tímakaup verkakvenna hækkaði úr kr. 35,21 í kr. 56,95 á tímabilinu eða um 61,7%. Þessi hækkun er 5,3% umfram áætlaða taxtahækkun sem var 53,6%. Meðaltímakaupið hækkaði úr kr. 47,92 í kr. 75,87 eða um 58,3%, sem er 3,1% umfram áætlaða taxtahækkun. Vinnutími verkakvenna minnkaði úr 45,3 stundum í 44,9 stundir og er það aðalástæða þess að meðaltímakaupið hefur hækkað minna en hreina tímakaupið.

Hjá körlum við afgreiðslustörf taka úrtaksupplýsingarnar til 174 þúsund vinnustunda miðað við 181 þúsund stundir á 1. ársfjórðungi 1982. Hreint tímakaup hækkar úr kr. 49,01 í kr. 76,87 eða um 56,8% sem er 3,7% umfram áætlaða taxtahækkun verslunar- og skrifstofufólks. Meðaltímakaupið hækkaði úr kr. 53,74 í kr. 85,31 eða um 58,7% sem er 5,0% umfram áætlaða taxtahækkun.

Hjá konum við afgreiðslustörf taka úrtaksupplýsingarnar til 326 þúsund vinnustunda miðað við 322 þúsund stundir á 1. ársfjórðungi 1982. Hreint tímakaup hækkaði úr kr. 39,11 í kr. 60,71, eða um 55,2%, sem er 2,6% umfram áætlaða taxtahækkun. Meðaltímakaupið hækkaði úr kr. 43,03 í kr. 67,13, eða um 56%, sem er 3,2% umfram áætlaða taxtahækkun. Athygli skal vakin á því að hækkanir á kaupi afgreiðslufólks eru miðaðar við taxtavisitölu verslunar- og skrifstofufólks, en sú vísitala hefur ekki verið sundurgreind fyrir verslunarfólk annars vegar og skrifstofufólk hins vegar.

ALLT ÚRTAKID

TAFLA 2.1

TÍMAKAUPSTAFLA - 1. ársfj. 1983.

VERKAMENN

	Vinnu- stundir þús.	Hluttur einstakra þátta meðaltímakaups					Meðal- tímak. kr.
		Hreint tímak. í dagv. kr.	Eftir- vinna kr.	Natur- vinna kr.	Vakta- vinna kr.	Bónus kr.	
VERKAMENN Á HÖFUÐBORGARSVÆÐI	893	67,95	1,96	6,66	2,02	1,92	80,51
Fiskvinna	39	59,44	1,80	5,87	-	14,71	81,82
Hafnarvinna	56	63,26	2,10	8,49	-	8,26	82,11
Pakkhúsvinna	120	68,62	2,53	6,83	-	0,32	78,30
Byggingarvinna	19	73,06	3,54	2,72	-	-	79,32
Verksmiðjuvinna	145	71,76	1,33	4,61	4,85	0,90	83,45
Slippvinna	25	66,81	3,78	5,52	-	0,18	76,29
Bæjarvinna	-	-	-	-	-	-	-
Bensinafgreiðsla	44	-	2,54	20,63	60,34	-	83,51
Ýmis alm. vinna	36	65,08	2,06	8,21	0,27	3,40	79,02
Bifreiðastjórn	130	69,88	2,46	7,76	0,23	0,50	80,83
Ýtu-og kranastj.	9	71,29	2,60	12,51	-	-	86,40
Lyftaravinna	53	66,99	2,33	7,77	-	1,09	78,18
Ófaglærðir við:							
Málmsmiðar	10	76,95	3,10	7,38	-	0,79	88,22
Trésmiðar	23	69,79	1,77	1,44	-	13,46	86,46
Bifr.sm.og viðg.	7	72,43	2,22	5,16	1,14	0,66	81,61
VERKAMENN UTAN HÖFUÐBORGARSVÆÐIS	587	61,75	2,08	8,57	0,32	13,09	85,81
Fiskvinna	275	61,64	2,16	9,92	0,05	19,30	93,07
Verksmiðjuvinna	125	59,51	1,13	4,81	1,26	9,51	76,22
Bifreiðastjórn	46	65,64	2,49	11,78	-	1,92	81,83
Ýmis alm. vinna	5	61,20	1,54	7,91	4,40	2,82	77,87
ALLIR VERKAMENN Í ÚRTAKINU	1480	65,50	1,99	7,24	1,52	6,36	82,61

ALLT ÚRTAKIÐ

TAFLA 2.2

TÍMAKAUPSTAFLA - 1. ársfj. 1983.

IÐNAÐARMENN

	Vinnu- stundir þús.	Hluttur einstakra þátta meðaltímakaups					
		Hreint tímak. í dagv. kr.	Eftir- vinna kr.	Natur- vinna kr.	Vakta- vinna kr.	Bónus kr.	Meðal- tímak. kr.
IÐNAÐARMENN Á							
HÖFUÐBORGARSVÆÐI	299	92,68	2,25	7,90	5,73	2,31	110,87
Málmsmiðar	40	84,56	3,05	6,42	0,02	2,13	96,18
Skipasm. og viðg.	23	80,73	2,99	7,78	-	1,52	93,02
Trésmiðar	19	87,83	4,11	1,88	-	0,05	93,87
Húsgagnagerð	25	74,48	2,59	1,03	-	18,11	96,21
Bifr.sm.og viðg.	36	87,23	3,40	3,71	0,40	3,09	97,83
Rafvirkjun	35	96,43	4,32	7,48	-	0,03	108,26
Prentun og bókað.	13	90,64	-	17,85	-	-	108,49
IÐNAÐARMENN UTAN							
HÖFUÐBORGARSVÆÐIS	214	88,46	4,19	11,05	0,12	7,80	111,62
ALLIR IÐNAÐARMENN Í ÚRTAKINU	513	90,79	3,05	9,23	3,51	4,60	111,18

TAFLA 2.3

TÍMAKAUPSTAFLA - 1. ársfj. 1983.

VERKAKONUR

	Vinnu- stundir þús.	Hluttur einstakra þátta meðaltímakaups					
		Hreint tímak. í dagv. kr.	Eftir- vinna kr.	Natur- vinna kr.	Vakta- vinna kr.	Bónus kr.	Meðal- tímak. kr.
VERKAKONUR Á							
HÖFUÐBORGARSVÆÐI	350	57,92	0,60	2,66	2,27	4,52	67,97
Fiskvinna	62	54,30	0,33	2,72	-	23,08	80,43
Verksmiðjuvinna	95	57,23	0,76	2,66	4,41	-	65,06
Fatasaumur	15	54,87	0,50	0,20	-	6,21	61,78
Brauð-og kökugerð	10	57,18	0,46	1,93	0,12	-	59,69
Prentun og bókað.	6	66,77	0,28	2,41	-	0,14	69,60
Kjötiðnaður	60	57,72	0,51	0,66	-	-	58,89
Ýmis vinna	8	58,72	0,04	0,22	-	0,71	59,69
VERKAKONUR UTAN							
HÖFUÐBORGARSVÆÐIS	631	56,29	1,25	4,28	1,12	17,30	80,24
Fiskvinna	332	56,52	1,65	5,13	-	26,08	89,38
Brauð-og kökugerð	18	58,71	1,56	9,06	-	-	69,33
Ýmis vinna	9	72,08	1,73	5,25	0,55	0,60	80,21
Verksmiðjuvinna	157	52,43	0,21	1,77	2,72	13,53	70,66
ALLAR VERKAKONUR Í ÚRTAKINU	981	56,95	0,98	3,63	1,58	12,73	75,87

ALLT ÚRTAKID

TAFLA 2.4

TÍMAKAUPSTAFLA - 1. ársfj. 1983.VERSLUNARMENN

		<u>Hluttur einstakra þátta meðaltímakaups</u>					
		<u>Hreint tímak.</u>	<u>Eftir- vinna</u>	<u>Natur- vinna</u>	<u>Vakta- vinna</u>	<u>Bónus</u>	<u>Meðal- tímak.</u>
<u>Vinnu- stundir</u>	<u>þús.</u>	<u>i dagv.</u>					
		<u>kr.</u>	<u>kr.</u>	<u>kr.</u>	<u>kr.</u>	<u>kr.</u>	<u>kr.</u>
KARLAR VID AFGRST. Á HÖFUÐBORGARSVÆÐI	89	82,30	1,54	4,80	-	-	88,64
KONUR VID AFGRST. Á HÖFUÐBORGARSVÆÐI	167	62,69	0,93	4,79	-	-	68,41
KARLAR VID AFGRST. UTAN HÖFUÐBORGARSV.	86	71,70	1,89	4,04	0,01	4,20	81,84
KONUR VID AFGRST. UTAN HÖFUÐBORGARSV.	159	58,72	0,98	5,51	0,07	0,51	65,79
KARLAR, ÚRTAKID ALLT, AFGRST.	174	76,87	1,81	4,56	-	2,07	85,31
KONUR, ÚRTAKID ALLT, AFGRST.	326	60,71	0,96	5,18	0,03	0,25	67,13

TÍMAKAUP
VERKAFÓLK

ALLT ÚRTAKIÐ

<u>TAFLA 2.5</u>	Hreint tímak. í dagv. kr.	Meðal- tímak. kr.	Hlutfallsleg breyting	
			1. %	2. %
<u>VERKAMENN</u>				
1981 Ársmeðaltal	31,44	40,16	52,5	54,8
1982 Ársmeðaltal	47,53	60,59	51,2	50,9
1981 1. ársfj.	27,33	35,11	13,4	13,9
2. "	30,32	38,99	10,9	11,1
3. "	31,95	40,80	5,4	4,6
4. "	36,17	45,72	13,2	12,1
1982 1. ársfj.	40,39	50,93	11,7	11,4
2. "	44,02	57,58	9,0	13,1
3. "	50,54	64,44	14,8	11,9
4. "	55,15	69,38	9,1	7,7
1983 1. ársfj.	65,50	82,61	18,8	19,1

<u>TAFLA 2.6</u>	Hreint tímak. í dagv. kr.	Meðal- tímak. kr.	Hlutfallsleg breyting	
			1. %	2. %
<u>VERKAKONUR</u>				
1981 Ársmeðaltal	27,63	36,72	52,7	55,1
1982 Ársmeðaltal	41,67	56,73	50,8	54,5
1981 1. ársfj.	24,34	32,01	12,4	11,9
2. "	26,16	35,15	7,5	9,8
3. "	28,23	37,97	7,9	8,0
4. "	31,79	41,74	12,6	9,9
1982 1. ársfj.	35,21	47,92	10,8	14,8
2. "	38,46	53,13	9,2	10,9
3. "	44,74	60,82	16,3	14,5
4. "	48,28	65,02	7,9	6,9
1983 1. ársfj.	56,95	75,87	18,0	16,7

TÍMAKAUPALLT ÚRTAKIÐIÐNAÐARMENN

<u>TAFLA 2.7</u>		Hreint tímak. í dagv. kr.	Meðal- tímak. kr.	Hlutfallsleg breyting	
				1. %	2. %
<u>IÐNAÐARMENN</u>					
1981	Ársmeðaltal	42,99	52,08	57,9	61,6
1982	Ársmeðaltal	66,68	81,14	55,1	55,8
1981	1. ársfj.	37,25	43,75	13,9	13,2
	2. "	40,46	47,69	8,6	9,0
	3. "	44,80	55,21	10,7	15,8
	4. "	49,44	61,67	10,4	11,7
1982	1. ársfj.	55,60	66,35	12,5	7,6
	2. "	61,22	73,15	10,1	10,2
	3. "	70,53	87,35	15,2	19,4
	4. "	79,35	97,70	12,5	11,8
1983	1. ársfj.	90,79	111,18	14,4	13,8

TÍMAKAUP
VERSLUNARFÓLK

ALLT ÚRTAKID

TAFLA 2.8	Hreint tímak. í dagv. kr.	Meðal- tímak. kr.	Hlutfallsleg breyting		
			1. %	2. %	
<u>KARLAR</u>					
1981	Ársmeðaltal	39,34	42,31	45,2	45,0
1982	Ársmeðaltal	58,20	63,63	48,0	50,4
1981	1. ársfj.	33,79	36,49	7,5	6,5
	2. "	36,39	38,94	7,7	6,7
	3. "	40,22	42,73	10,5	9,7
	4. "	46,96	51,09	16,8	19,6
1982	1. ársfj.	49,01	53,74	4,4	5,2
	2. "	55,68	60,06	13,6	11,8
	3. "	62,03	66,57	11,4	10,8
	4. "	66,09	74,16	6,6	11,4
1983	1. ársfj.	76,87	85,31	16,3	15,0
<u>KONUR</u>					
1981	Ársmeðaltal	30,60	33,52	47,8	48,8
1982	Ársmeðaltal	46,34	51,15	51,4	52,6
1981	1. ársfj.	27,08	29,72	10,4	10,3
	2. "	28,76	31,31	6,2	5,3
	3. "	31,11	33,58	8,2	7,3
	4. "	35,46	39,47	14,0	17,5
1982	1. ársfj.	39,11	43,03	10,3	9,0
	2. "	43,09	47,25	10,2	9,8
	3. "	49,33	53,96	14,5	14,2
	4. "	53,83	60,36	9,1	11,9
1983	1. ársfj.	60,71	67,13	12,8	11,2

ALLT ÚRTAKIÐ

LAUNADREIFING - 1. ársfj. 1983.

Miðað við hreint tímak. í dagv.

TAFLA 2.9	Fjöldi	Neðri fjórðungur kr.	Mið-tala kr.	Meðal-tal kr.	Efri fjórðungur kr.
VERKAMENN	2748	53,46	59,95	65,50	68,16
VERKAKONUR	2850	50,48	52,50	56,95	57,96
IDNADARMENN	898	76,93	87,13	90,79	100,30
AFGREIÐSLU-FÓLK, KARLAR	336	60,77	70,04	76,87	82,37
AFGREIÐSLU-FÓLK, KONUR	901	53,76	59,38	60,71	62,03

VÍSITÖLUR Meðaltal:100	Neðri fjórðungur	Mið-tala	Meðal-tal	Efri fjórðungur
VERKAMENN	82	92	100	104
VERKAKONUR	89	92	100	102
IDNADARMENN	85	96	100	110
AFGREIÐSLU-FÓLK	79	91	100	107
AFGREIÐSLU-FÓLK, KONUR	89	98	100	102

Neðri fjórðungur gefur til kynna hreint tímakaup þess launþega, sem er þannig staðsettur í launastiganum, að fjórðungur launþega hefur lægra tímakaup en hann, en þrír fjórðu launþega eru með herra tímakaup.

Miðtala sýnir hreint tímakaup þess sem er í miðjum launastiganum, helmingur launþega nær ekki því tímakaupi sem miðtalan gefur til kynna, hinn helmingurinn er með tímakaup yfir miðtölu.

Efri fjórðungur sýnir tímakaup launþega sem er með herra tímakaup en 3/4 hlutar launþegahópsins, en einn fjórðungur hefur tímakaup sem er yfir mörkum efri fjórðungs.

Greitt tímakaup miðað við kaup-taxta.

Línuritinn hér á eftir lýsa þróun hreins tímakaups miðað við kaup-taxta en tölur yfir hreint tímakaup hafa birst í Fréttabréfinu frá 2. ársfjórðungi 1980. Ýmsar skýringar koma til greina til útskýringar á þeim sveiflum sem fram koma í línuritunum og erfitt að sundurgreina áhrif hverrar um sig. Helstu skýringarnar verða nú tiundaðar.

Fyrsta skýring gæti verið sveifla í úrtakinu því þótt það sé til-tölulega stöðugt frá ársfjórðungi til ársfjórðungs þá kemur fyrir að fyrirtæki bætist við eða detti út. Meðaltal hreins tímakaups allra starfa er viðkvæmt fyrir úrtakssveiflum vegna þess að það er óvegið meðaltal.

Önnur skýring gæti verið mismunandi vægi einstakra mánaða innan ársfjórðungs. Þetta gerist ef fleiri eru á launaskrá úrtaksfyrir-tækjanna einn mánuðinn í ársfjórðungi heldur en hina mánuðina. Þessi skýring kemur mjög til greina við útskýringu á hinni miklu uppsveiflu á 1. ársfjórðungi 1983 en í mars varð óvenjumikil kaup-hækkun og gefa úrtaksniðurstöður til kynna að hreint tímakaup hafi hækkað 5,3 - 5,5% umfram kaup-taxta sem er fremur ótrúleg niðurstaða. Útreikningar benda hins vegar til þess að hafi úrtaksfyrirtækin haft 15% fleiri á launaskrá í mars en í janúar og febrúar þá skýri það með öllu þessa umframhækkun.

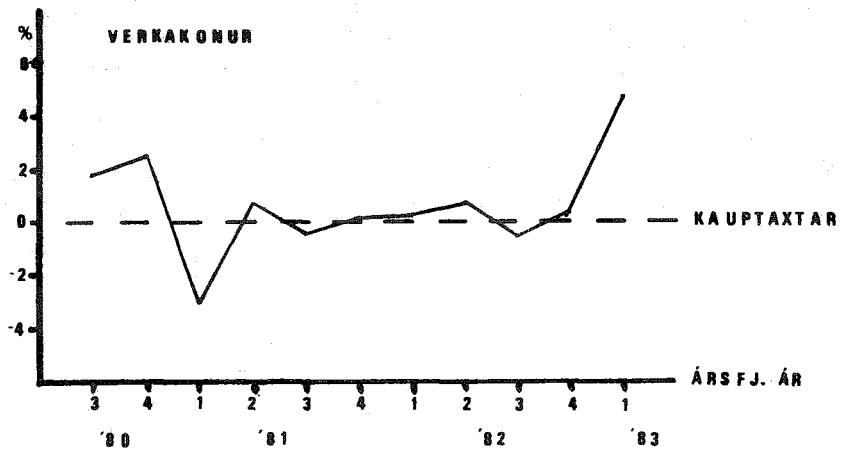
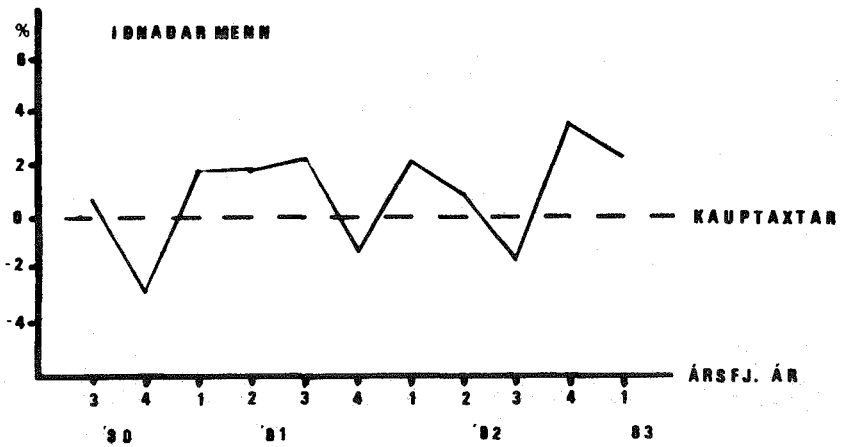
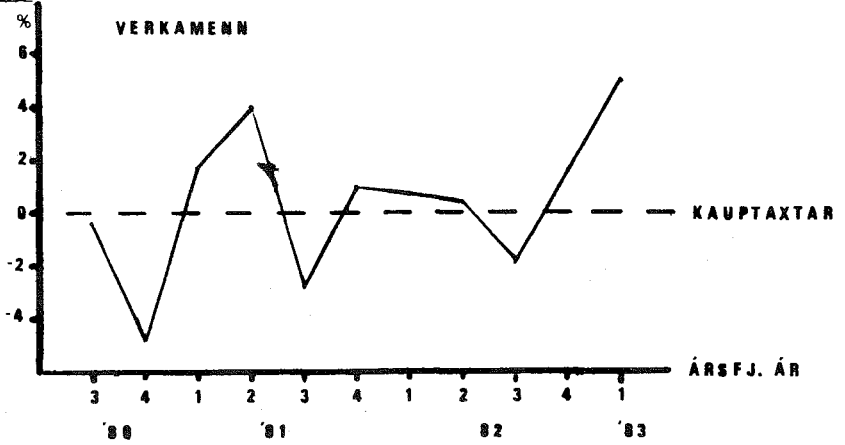
Þriðja skýring sem til greina kemur er launaskrið og fjórða skýring gæti verið að skekkja væri í mati á taxtahækkunum. Eftirfarandi tafla sýnir þær prósentutölur sem línuritinn byggjast á.

Breytingar hreins tímakaups miðað við kaup-taxta.

	Breyting frá			Uppsöfnuð breyting			Breyting m. v.		
	síðasta ársfjórðungi						heilt ár		
	Verkam.	Iðn.m.	Verkak.	Verkam.	Iðn.m.	Verkak.	Verkam.	Iðn.m.	Verka
1980 3. ársfj.	-0,4	0,7	1,8	-0,4	0,7	1,8			
4. "	4,8	-2,8	2,5	-5,2	-2,1	4,3			
1981 1. ársfj.	1,7	1,8	-3,0	-3,5	-0,3	1,3			
2. "	4,0	1,8	0,7	0,5	1,5	2,0	0,3	1,3	2,0
3. "	-2,8	2,2	-0,4	-2,3	3,7	1,6	2,2	2,9	0,2
4. "	1,0	-1,2	0,1	-1,3	2,5	1,7	3,8	4,6	1,6
1982 1. ársfj.	0,7	2,1	0,2	-0,6	4,6	1,9	3,3	4,8	0,6
2. "	0,4	0,9	0,7	-0,2	5,5	2,6	-0,2	3,9	0,5
3. "	-1,8	-1,6	-0,5	-2,0	3,9	2,1	0,8	0,1	0,6
4. "	1,6	3,6	0,3	-0,4	7,5	2,4	1,4	5,0	0,7
1983 1. ársfj.	5,0	2,3	4,7	4,6	9,8	7,1	5,5	5,3	5,3

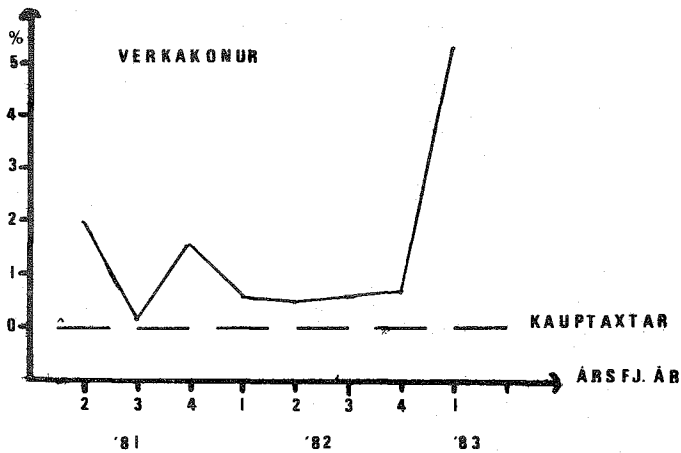
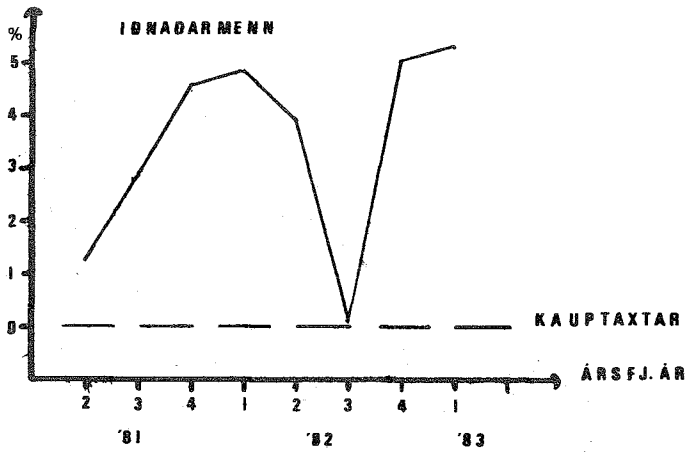
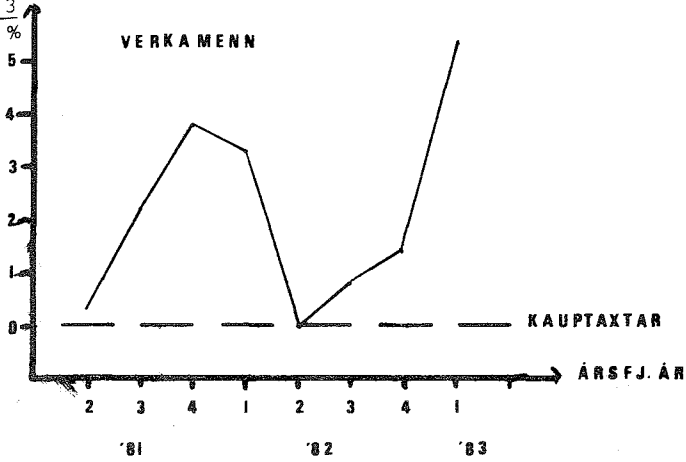
BREYTINGAR HREINS TÍMAKAUPS Í DAGVINNU MIÐAD
VIÐ KAUPSTAFTA OG ÁRSFJÓRDUNGINN Á UNÐAN

LÍNURIT 2.1

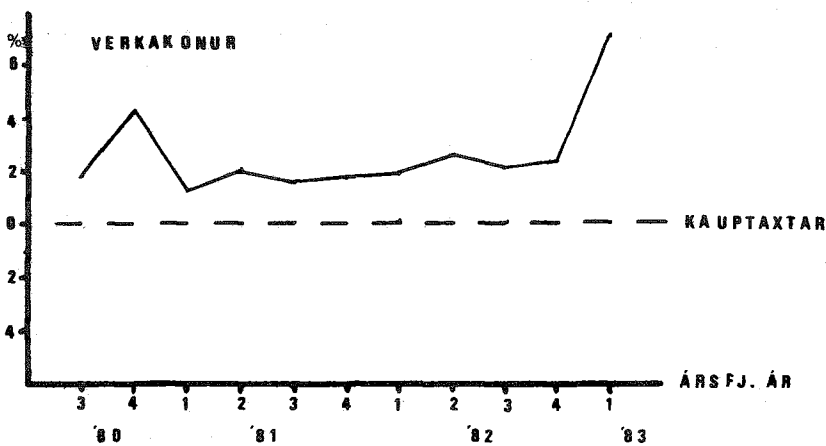
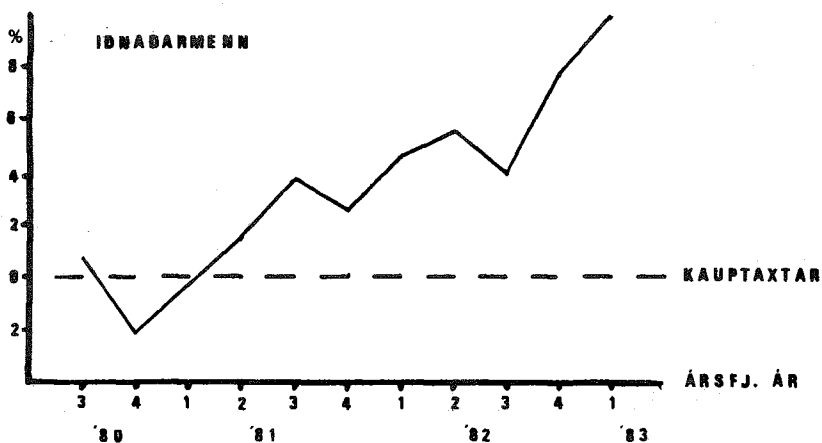
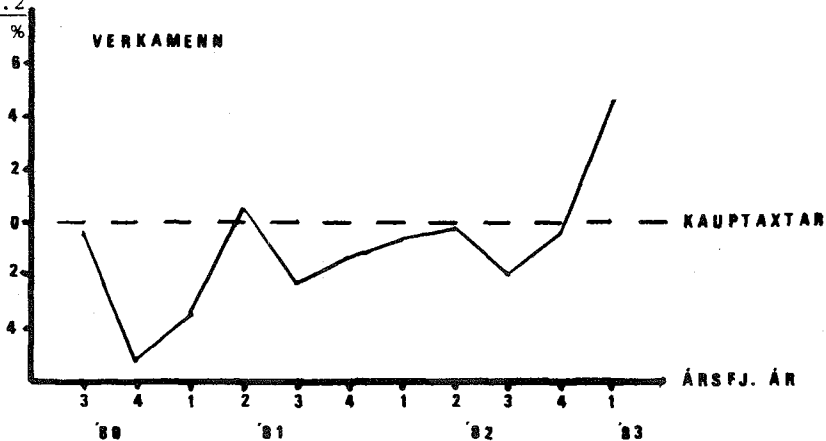
HÆKKUN HREINS TÍMAKAUPS UMFRAM KAUPTAXTA
MÍÐAD VÍÐ SA MA ÁRSFJ. FYRRA ÁRS

LÍNURIT 2.3

UPPSAFNADAR BREYTINGAR HREINS TÍMAKAUPS Í DAGVINNU
MIBAD VÍÐ KAUPSTAFTA FRÁ 2. ÁRSFJÓRÐUNGI 1980

LÍNURIT 2.2

Tímakaup - Kaupmáttur.

Töflur 3.1, 3.2 og 3.3 sýna greitt tímakaup verkamanna, verkakvenna og iðnaðarmanna samkvæmt úrtaki Kjararannsóknarnefndar allar tölur eru án orlofs. Tölur þessar miðast eingöngu við höfuðborgarsvæðið og við útreikninga eru hin ýmsu störf vegin á sama hátt og tíðkast í töflum 3.1 - 3.6 í fyrri töflum Frétta-bréfsins.

Tafla 3.4 sýnir vísitölu framfærslukostnaðar og vísitölu vöru og þjónustu. Miðað er við stöðu þessara vísitalna í miðjum mánuði. Töflur 3.5, 3.6 og 3.7 sýna kaupmátt greidds tímakaups verkamanna, verkakvenna og iðnaðarmanna miðað við vísitölu framfærslukostnaðar annars vegar og vísitölu vöru og þjónustu hins vegar.

Stærðir þær sem hér hefur verið getið um breyttust á eftirfarandi hátt frá 1. ársfjórðungi 1982 og 4. ársfjórðungi 1982 til 1. ársfjórðungs 1983.

Breytingar til 1. ársfjórðungs 1983.

	Frá 1. ársfj.	Frá 4. ársfj.
	<u>1982</u>	<u>1982</u>
Tímak. í dagv. verkam.	60,5	14,0
Meðaltímak. verkam.	58,6	14,1
Tímak. í dagv. verkak.	54,8	11,7
Meðaltímak. verkak.	53,6	9,6
Tímak. í dagv. verkak.	59,8	15,2
Meðaltímak. iðnaðarm.	59,1	13,8
Vísitala framf.kostn.	72,0	19,0
Vísitala vöru og þjón.	73,2	19,6

Eins og fram kemur af þessu yfirliti hafa bæði vísitala framfærslukostnaðar og vísitala vöru og þjónustu hækkað mun meira en tímakaupið frá 4. ársfjórðungi, þannig að kaupmáttur hefur lækkað frá 4. ársfjórðungi 1982, sbr. töflur 3.5, 3.6 og 3.7.

TÍMAKAUP
VERKAMENN

<u>TAFLA 3.1</u>	Timak.	Meðal-	Hlutfallsleg breyting	
	í dagv. kr.	tímak. kr.	1. %	2. %
1971	1,07	1,22	14,0	14,4
1972	1,39	1,60	29,8	31,6
1973	1,73	2,03	24,4	26,6
1974	2,66	3,12	54,1	53,7
1975	3,51	4,01	31,7	28,6
1976	4,59	5,29	30,7	31,8
1977	6,43	7,28	40,1	37,9
1978	9,79	11,10	52,3	52,4
1979	14,05	15,98	43,6	44,0
1980	21,86	24,79	55,6	55,1
1981	34,09	39,26	55,9	58,4
1982	52,33	59,92	53,5	52,6
1978 1. ársfj.	8,32	9,30	10,3	8,9
2. "	9,16	10,52	10,1	13,1
3. "	10,40	11,81	13,5	12,3
4. "	11,27	12,76	8,5	8,0
1979 1. ársfj.	11,99	13,43	6,3	5,2
2. "	12,92	14,43	7,8	7,4
3. "	14,76	17,22	14,2	19,3
4. "	16,53	18,82	12,0	9,3
1980 1. ársfj.	18,51	20,87	12,0	10,9
2. "	20,27	22,89	9,5	9,7
3. "	22,45	25,62	10,8	11,9
4. "	26,20	29,78	16,7	16,2
1981 1. ársfj.	29,94	34,25	14,3	15,0
2. "	32,41	37,63	8,2	9,9
3. "	34,78	40,11	7,3	6,6
4. "	39,21	45,05	12,7	12,3
1982 1. ársfj.	43,64	50,00	11,3	11,0
2. "	48,60	56,25	11,4	12,5
3. "	55,68	63,95	14,6	13,7
4. "	61,42	69,53	10,3	8,7
1983 1. ársfj.	70,03	79,32	14,0	14,1

TÍMAKAUP

IDNADARMENN

TAFLA 3.2	Timak.	Meðal-	Hlutfallsleg breyting	
	í dagv. kr.	timak. kr.	1. %	2. %
1971	1,42	1,59	17,9	19,1
1972	1,83	2,06	27,5	29,8
1973	2,26	2,61	24,6	26,2
1974	3,62	4,20	60,1	61,2
1975	4,65	5,35	28,3	27,4
1976	6,09	6,96	30,9	30,0
1977	8,47	9,57	39,1	37,5
1978	12,53	14,16	48,0	47,9
1979	18,36	20,81	46,5	47,0
1980	28,24	32,01	53,8	53,8
1981	43,87	49,54	55,3	54,8
1982	67,09	75,07	52,9	51,5
1978 1. ársfj.	10,78	12,08	9,5	8,2
2. "	11,72	13,37	8,7	10,6
3. "	13,14	14,92	12,1	11,7
4. "	14,49	16,27	10,3	9,0
1979 1. ársfj.	15,58	17,37	7,5	6,8
2. "	16,97	19,03	8,9	9,6
3. "	19,27	22,28	13,6	17,1
4. "	21,61	24,54	12,1	10,1
1980 1. ársfj.	23,89	27,06	10,6	10,3
2. "	26,14	29,91	9,4	10,5
3. "	28,93	32,81	10,7	9,7
4. "	33,99	38,25	17,5	16,6
1981 1. ársfj.	38,99	43,86	14,7	14,7
2. "	41,75	47,29	7,1	7,8
3. "	44,91	50,81	7,6	7,4
4. "	49,82	56,19	10,9	10,6
1982 1. ársfj.	56,13	62,58	12,7	11,4
2. "	62,53	69,89	11,4	11,7
3. "	71,70	80,35	14,7	15,0
4. "	77,87	87,49	8,6	8,9
1983 1. ársfj.	89,71	99,59	15,2	13,8

TÍMAKAUP
VERKAKONUR

TAFLA 3.3	Tímak. í dagv. kr.	Meðal- tímak. kr.	Hlutfallsleg breyting		
			1. %	2. %	
1971	0,91	0,95	14,6	15,6	
1972	1,20	1,25	31,6	32,2	
1973	1,45	1,53	21,1	21,9	
1974	2,17	2,31	49,9	51,0	
1975	2,89	3,02	33,1	31,1	
1976	3,86	4,09	33,6	35,2	
1977	5,52	5,79	42,9	41,7	
1978	8,80	9,24	59,4	59,5	
1979	12,75	13,45	44,9	45,5	
1980	20,14	21,20	58,0	57,6	
1981	31,17	33,25	54,8	56,8	
1982	47,51	50,91	52,4	53,1	
1978	1. ársfj.	7,34	7,65	12,4	10,6
	2. "	8,17	8,71	11,3	13,8
	3. "	9,44	9,97	15,3	14,4
	4. "	10,24	10,64	8,4	6,8
1979	1. ársfj.	10,87	11,49	6,2	8,0
	2. "	11,82	12,50	8,7	8,8
	3. "	13,39	14,14	13,3	13,1
	4. "	14,90	15,65	11,3	10,7
1980	1. ársfj.	16,80	17,69	12,8	13,0
	2. "	18,53	19,53	10,3	10,4
	3. "	20,68	12,86	11,6	11,9
	4. "	24,53	25,73	18,6	17,7
1981	1. ársfj.	27,08	28,13	10,4	9,3
	2. "	29,57	31,98	9,2	13,7
	3. "	31,86	34,07	7,7	6,5
	4. "	36,16	38,82	13,5	13,9
1982	1. ársfj.	39,40	41,71	9,0	7,4
	2. "	44,78	48,84	13,7	17,1
	3. "	51,25	54,64	14,4	11,9
	4. "	54,61	58,45	6,6	7,0
1983	1. ársfj.	60,99	64,07	11,7	9,6

VISITÖLUR
1971=100

Visitölnar eru hér reiknaðar ú sem
ársmeðaltal og ársfjórðungsmeðaltal,
miðað við stöðu þeirra í miðjum mánuði.

TAFLA 3.4	Framf. kostn.	Vörur og þjónusta	Hækkun %	
			1.	2.
1971	100,0	100,0	6,3	7,3
1972	110,4	114,4	10,4	14,4
1973	134,9	142,7	22,1	24,6
1974	192,9	202,9	43,0	42,2
1975	287,3	304,7	48,9	50,2
1976	379,8	407,0	32,2	33,6
1977	495,4	531,0	30,4	30,5
1978	713,8	766,0	44,1	44,3
1979	1038,3	1116,2	45,5	45,7
1980	1646,2	1774,4	58,5	59,0
1981	2483,5	2671,4	50,9	50,6
1982	3750,5	4037,4	51,0	51,1
1978 1. ársfj.	618,8	666,2	11,3	11,6
2. "	688,3	735,0	11,2	10,3
3. "	750,3	804,7	9,0	9,5
4. "	797,9	858,0	6,3	6,6
1979 1. ársfj.	852,5	915,9	6,8	6,7
2. "	962,0	1024,4	12,8	11,8
3. "	1092,9	1174,2	13,6	14,6
4. "	1245,7	1350,4	14,0	15,0
1980 1. ársfj.	1377,3	1492,1	10,6	10,5
2. "	1559,4	1667,1	13,2	11,7
3. "	1726,7	1857,4	10,7	11,4
4. "	1921,4	2080,9	11,3	12,0
1981 1. ársfj.	2173,6	2359,1	13,1	13,4
2. "	2371,6	2531,7	9,1	7,3
3. "	2563,6	2743,9	8,1	8,4
4. "	2825,2	3050,8	10,2	11,2
1982 1. ársfj.	3118,7	3370,6	10,4	10,5
2. "	3459,0	3686,2	10,9	9,4
3. "	3918,3	4210,6	13,3	14,2
4. "	4506,1	4881,9	15,0	15,9
1983 1. ársfj.	5362,7	5836,4	19,0	19,6
2. "	6558,2	7054,1	22,3	20,9
3. "	7590,2	8240,4	15,7	16,8

KAUPMÁTTURVERKAMENN

TAFLA 3.5	Kaupm. miðað við vísit.framf.kostn.		Kaupm. miðað við vísit.v.og þjóns.		
	tímak. í dagv.	meðal- tímak.	tímak. í dagv.	meðal- tímak.	
	1.	2.	3.	4.	
1971	100,0	100,0	100,0	100,0	
1972	117,6	119,2	113,5	115,0	
1973	119,6	123,5	113,1	116,8	
1974	129,0	132,8	122,6	126,2	
1975	114,0	114,6	107,5	108,1	
1976	112,8	114,3	105,2	106,6	
1977	121,1	120,8	113,0	112,7	
1978	128,0	127,8	119,3	119,0	
1979	126,3	126,5	117,5	117,6	
1980	124,0	123,7	115,0	114,8	
1981	128,1	129,9	119,1	120,7	
1982	130,2	131,3	121,0	121,9	
1978	1. ársfj.	125,5	123,5	116,6	114,7
	2. "	124,2	125,6	116,3	117,6
	3. "	129,3	129,3	120,6	120,6
	4. "	131,9	131,4	122,7	122,2
1979	1. ársfj.	131,3	129,4	122,2	120,5
	2. "	125,4	123,2	117,7	115,7
	3. "	126,1	129,5	117,3	120,5
	4. "	123,9	124,1	114,3	114,5
1980	1. ársfj.	125,6	124,5	115,9	114,9
	2. "	121,3	120,6	113,5	112,8
	3. "	121,4	121,9	112,8	113,3
	4. "	127,3	127,3	117,5	117,6
1981	1. ársfj.	128,6	129,5	118,5	119,3
	2. "	127,6	130,4	119,5	122,1
	3. "	126,7	128,6	118,3	120,1
	4. "	129,6	131,0	120,0	121,3
1982	1. ársfj.	130,6	131,7	120,9	121,9
	2. "	131,2	133,6	123,1	125,4
	3. "	132,7	134,1	123,4	124,8
	4. "	127,2	126,8	117,4	117,0
1983	1. ársfj.	121,8	121,6	111,9	111,7

Sjá línurit 3.1 og 3.2.

KAUPMÁTTUR
IÐNADARMENN

TAFLA 3.6	Kaupm. miðað við visit.framf.kostn.		Kaupm. miðað við visit.v.og þjón.		
	tímak. í dagv.	meðal- tímak.	tímak. í dagv.	meðal- tímak.	
	1.	2.	3.	4.	
1971	100,0	100,0	100,0	100,0	
1972	115,5	117,6	111,5	113,5	
1973	117,8	121,5	111,4	114,9	
1974	131,9	137,0	125,4	130,2	
1975	113,6	117,1	107,1	110,5	
1976	112,5	115,3	105,0	107,5	
1977	120,0	121,5	112,0	113,3	
1978	123,2	124,7	114,8	116,2	
1979	124,1	126,0	115,5	117,2	
1980	120,4	122,3	111,7	113,4	
1981	124,1	125,5	115,3	116,6	
1982	125,7	125,9	116,7	116,9	
1978	1. ársfj.	122,3	122,7	113,6	114,0
	2. "	119,5	122,1	111,9	114,3
	3. "	122,9	125,1	114,6	116,6
	4. "	127,5	128,2	118,6	119,2
1979	1. ársfj.	128,3	128,1	119,4	119,2
	2. "	123,8	124,4	116,8	116,3
	3. "	123,8	128,2	115,2	119,3
	4. "	121,8	123,9	112,3	114,3
1980	1. ársfj.	121,8	123,5	112,4	114,0
	2. "	117,7	120,6	110,1	112,8
	3. "	117,6	119,5	109,3	111,1
	4. "	124,2	125,2	114,7	115,6
1981	1. ársfj.	125,9	126,9	116,0	116,9
	2. "	123,6	125,4	115,8	117,4
	3. "	123,0	124,6	114,9	116,4
	4. "	123,8	125,0	114,6	115,8
1982	1. ársfj.	126,3	126,2	116,9	116,7
	2. "	126,9	127,0	119,1	119,2
	3. "	128,4	128,9	119,5	120,0
	4. "	121,3	122,0	111,9	112,7
1983	1. ársfj.	117,4	116,7	107,8	107,3

Sjá linurit 3.1 og 3.2.

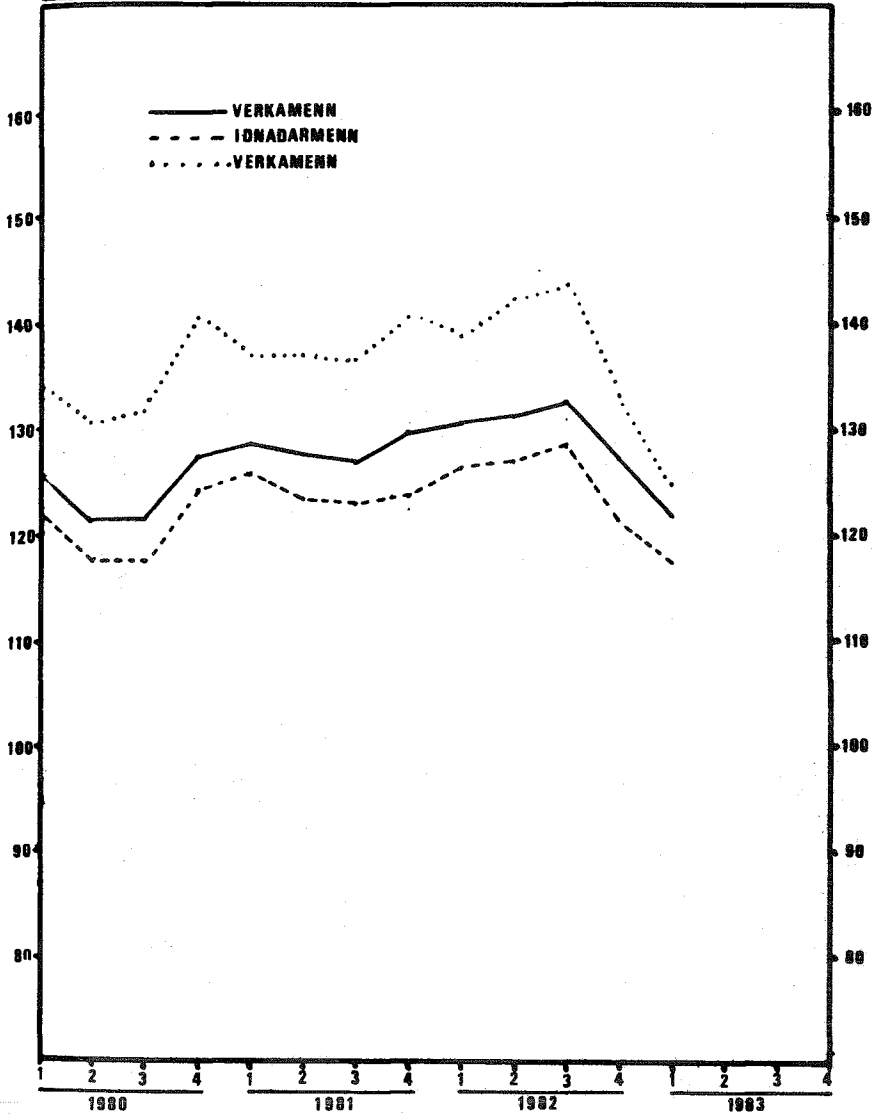
KAUPMÁTTURVERKAKONUR

TAFLA 3.7	Kaupm. miðað við visit.framf.kostn.		Kaupm. miðað við visit.v.og þjón.		
	tímak. í dagv.	meðal- tímak.	tímak. í dagv.	meðal- tímak.	
	1.	2.	3.	4.	
1971	100,0	100,0	100,0	100,0	
1972	119,2	119,7	115,0	115,6	
1973	118,1	119,4	111,6	112,9	
1974	123,8	126,1	117,7	119,9	
1975	110,6	111,0	104,3	104,6	
1976	111,7	113,5	104,3	105,9	
1977	122,4	123,3	114,2	115,1	
1978	135,4	136,5	126,2	127,2	
1979	134,9	136,6	125,5	127,1	
1980	134,4	135,8	124,7	126,0	
1981	137,8	141,0	128,1	131,1	
1982	139,1	143,0	129,2	132,8	
1978	1. ársfj.	130,4	130,4	121,1	121,1
	2. "	130,5	133,5	122,2	125,0
	3. "	138,3	140,1	128,9	130,6
	4. "	140,9	140,6	131,1	130,8
1979	1. ársfj.	140,1	142,2	130,4	132,3
	2. "	135,0	137,1	126,8	128,7
	3. "	134,6	136,5	125,3	127,0
	4. "	131,4	132,5	121,2	122,2
1980	1. ársfj.	134,0	135,5	123,7	125,1
	2. "	130,6	132,1	122,1	123,6
	3. "	131,6	133,5	122,3	124,1
	4. "	140,3	141,2	129,5	130,4
1981	1. ársfj.	136,9	136,5	126,3	125,8
	2. "	137,0	142,2	128,3	133,2
	3. "	136,5	140,2	127,6	131,0
	4. "	140,6	144,9	130,2	134,2
1982	1. ársfj.	138,8	141,1	128,4	130,5
	2. "	142,2	148,9	133,5	139,7
	3. "	143,7	147,1	133,7	136,9
	4. "	133,1	136,8	122,9	126,3
1983	1. ársfj.	124,9	126,0	114,8	115,8

Sjá linurit 3.1 og 3.2.

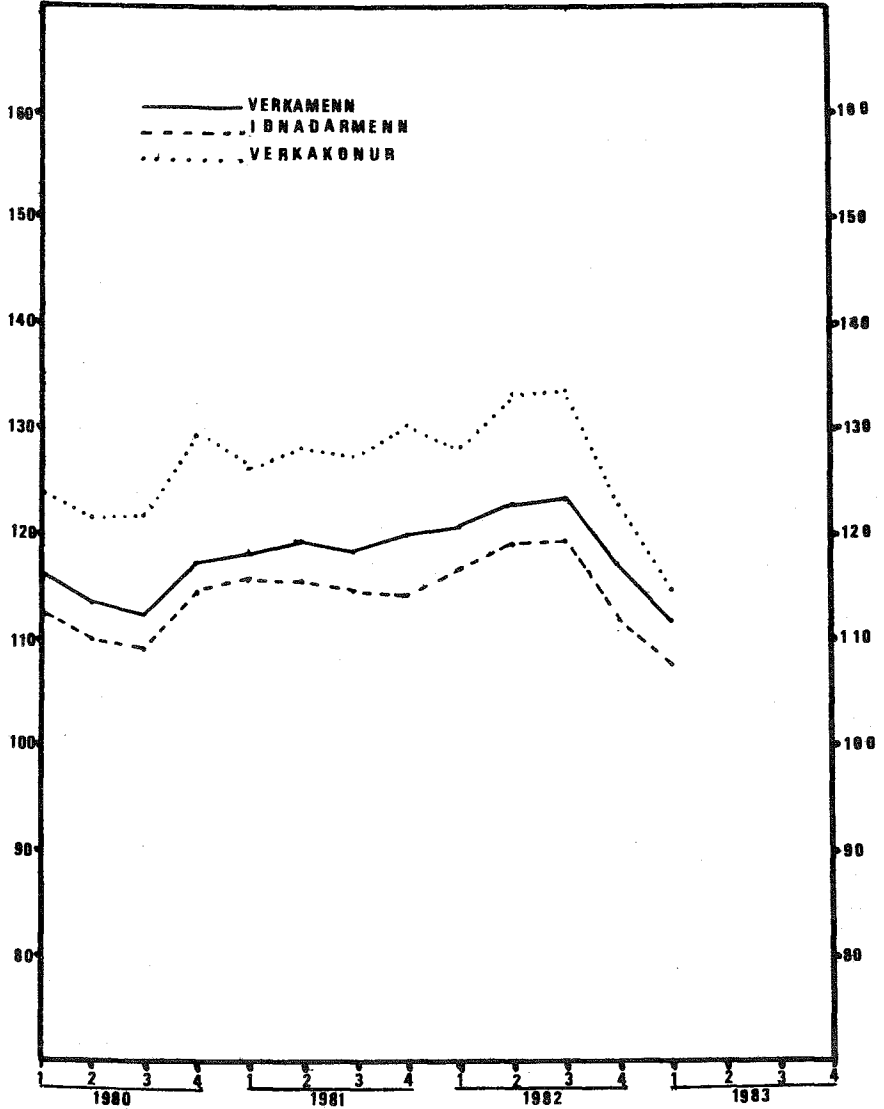
KAUPMÁTTUR GREIDDS TÍMAKAUPS
MÍDAD VÍÐ VÍSITÖLU FRAMFÆRSLUKOSTNAÐAR
1971:100

Línurit 3.1

KAUPMÁTTUR GREIDDS TÍMAKAUPS
MÍDAD VÍÐ VÍSITÖLU VÖRU OG ÞJÓNUSTU
1971:100

Línurit 3.2

Vinnutími.

Tafla 4.1 sýnir ársfjórðungs- og ársmeðaltöl fyrir fjölda greiddra stunda verkafólks og iðnaðarmanna á viku á árabílinu 1974 - 1983. Tafla þessi tekur einungis til höfuðborgarsvæðisins.

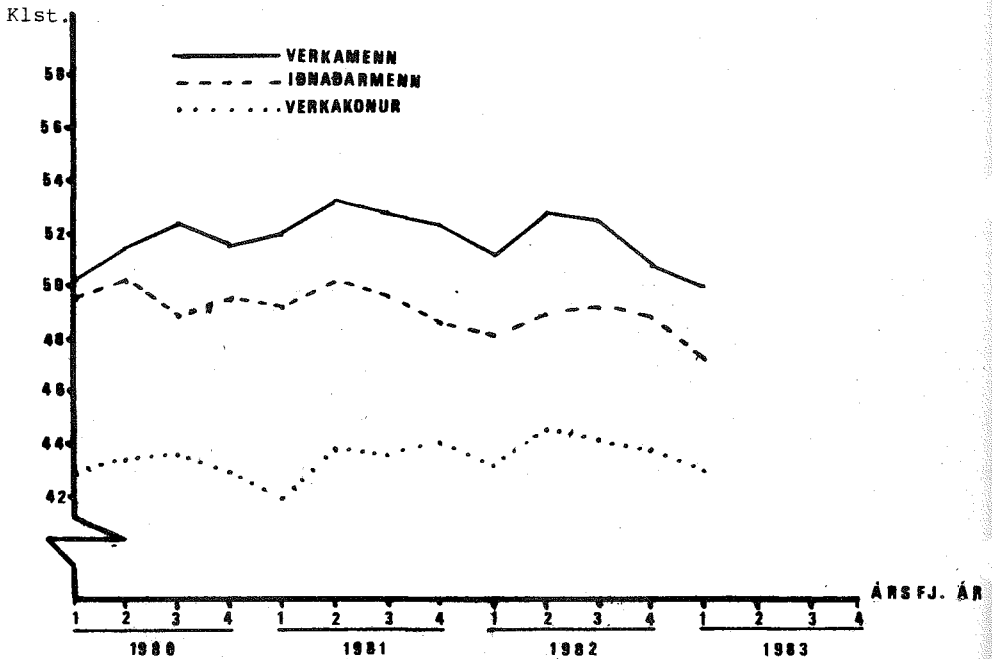
TAFLA 4.1 Meðaltal vikulegs fjölda greiddra stunda verkafólks og iðnaðarmanna á höfuðborgarsvæðinu 1974 - 1982.

		Verka- menn	Verka- konur	Iðnaðar- menn	Vegid meðaltal
1974	Ársmeðaltal	54,5	43,5	52,6	52,0
1975	Ársmeðaltal	52,3	43,1	51,7	50,5
1976	Ársmeðaltal	54,0	43,8	52,0	51,6
1977	Ársmeðaltal	51,2	43,1	50,3	49,5
1978	Ársmeðaltal	51,6	43,9	50,5	49,9
1979	Ársmeðaltal	51,4	43,7	50,1	49,6
1980	Ársmeðaltal	51,4	43,2	49,5	49,3
1981	Ársmeðaltal	52,5	43,3	49,4	49,9
1982	Ársmeðaltal	51,7	43,9	48,8	49,4
1979	1. ársfj.	49,8	43,8	49,6	48,7
	2. "	50,4	43,8	49,4	48,9
	3. "	53,7	43,9	51,2	51,2
	4. "	51,6	43,2	50,3	49,7
1980	1. ársfj.	50,2	42,9	49,5	48,7
	2. "	51,4	43,4	50,2	49,6
	3. "	52,3	43,6	48,9	49,6
	4. "	51,5	42,9	49,5	49,3
1981	1. ársfj.	51,9	41,9	49,2	49,3
	2. "	53,2	43,8	50,1	50,5
	3. "	52,8	43,6	49,6	50,1
	4. "	52,3	44,0	48,6	49,6
1982	1. ársfj.	51,2	43,2	48,1	48,8
	2. "	52,7	44,5	48,9	50,0
	3. "	52,4	44,1	49,2	49,9
	4. "	50,7	43,7	48,8	48,8
1983	1. ársfj.	49,9	42,9	47,2	47,8

Eins og fram kemur í töflunni var meðalvinnutími á viku að meðaltali einni stund styttri hjá verkafólki og iðnaðarmönnum á 1. ársfjórðungi 1983 en á 1. ársfjórðungi 1982. Hjá verkamönnum fækkaði greiddum vinnustundum á viku um 1,3 stundir, hjá verkakönnum fækkaði þeim um 0,3 stundir og hjá iðnaðarmönnum fækkaði þeim um 1,6 stundir. Vakin skal athygli á því að vinnutími er hér reiknaður miðað við vegin störf á sama hátt og kaupmáttarútreikningarnir í 2. hluta fréttabréfsins.

ÁRSFJÓRÐUNGSMEÐALTÖL FYRIR VIKULEGAN FJÖLDA
VINNUSTUNDA VERKAFÓLKS OG IÐNADARMAÐNA 1980-1983

Línurit 4.1

Línurit 4.1 sýnir á myndrænan hátt þær niðurstöður sem fram koma í töflu 4.1 hér að framan. Vinnutímamælingar þær sem hér um ræðir hófust árið 1974. Athygli skal vakin á því, að mælingar þessar taka eingöngu til þeirra sem vinna 400 klst. eða meira í dagvinnu á hverjum ársfjórðungi. Vegna samanburðar er dagvinnutími á viku færður í fullar 40 stundir og eftir- og næturvinna hækkuð til samræmis.

ALLT ÚRTAKIÐTAFLA 4.2VINNUTÍMATAFLA - 1. ársfj. 1983.VERKAMENN

	Dvt.	Evt.	Nvt.	Meðalfj. vinnust. á viku
<u>VERKAMENN Á</u>				
<u>HÖFUÐBORGARSVÆÐI</u>	40,0	4,1	5,4	49,5
Fiskvinna	40,0	3,9	4,5	48,4
Hafnarvinna	40,0	3,0	4,8	47,8
Pakkhúsvinna	40,0	4,6	6,2	50,8
Byggingarvinna	40,0	6,2	2,4	48,6
Verksmiðjuvinna	40,0	3,1	3,8	46,9
Slippvinna	40,0	7,3	5,4	52,7
Bæjarvinna	-	-	-	-
Bensínafgreiðsla	-	-	-	-
Ýmis alm. vinna	40,0	5,4	9,4	54,8
Bifreiðastjórn	40,0	4,7	7,4	52,1
Ýtu-og kranastj.	40,0	5,0	12,6	57,6
Lyftaravinna	40,0	4,6	7,9	52,5
Ófaglærðir við:				
Málmsmiðar	40,0	5,2	6,8	52,0
Trésmiðar	40,0	1,8	1,2	43,0
Bifr.sm.og viðg.	40,0	4,0	4,1	48,1
<u>VERKAMENN UTAN</u>				
<u>HÖFUÐBORGARSVÆÐIS</u>	40,0	4,5	8,1	52,6
Fiskvinna	40,0	4,9	10,8	55,7
Verksmiðjuvinna	40,0	2,8	4,5	47,3
Bifreiðastjórn	40,0	5,1	13,4	58,5
Ýmis alm. vinna	40,0	3,4	3,9	47,3
<u>ALLIR VERKAMENN</u>				
<u>Í ÚRTAKINU</u>	40,0	4,3	6,7	51,0

TAFLA 4.3

VINNUTÍMATAFLA - 1. ársfj. 1983.

IDNADARMENN

	Dvt.	Evt.	Nvt.	Meðalfj. vinnust. á viku
<u>IDNADARMENN Á</u>				
HÖFUÐBORGARSVÆÐI	40,0	3,7	4,3	48,0
Málmsmiðar	40,0	4,8	3,9	48,7
Skipasm. og viðg.	40,0	4,7	6,2	50,9
Trésmiðar	40,0	5,4	1,3	46,7
Húsgagnagerð	40,0	2,2	0,8	43,0
Bifr.sm. og viðg.	40,0	4,9	2,2	47,1
Rafvirkjun	40,0	5,6	4,9	50,5
Prentun og bókað.	40,0	-	5,6	45,6
<u>IDNADARMENN UTAN</u>				
HÖFUÐBORGARSVÆÐIS	40,0	6,3	8,3	54,6
<u>ALLIR IDNADARMENN</u>				
Í ÚRTAKINU	40,0	4,8	5,9	50,7

TAFLA 4.4

VINNUTÍMATAFLA - 1. ársfj. 1983.

VERKAKONUR

	Dvt.	Evt.	Nvt.	Meðalfj. vinnust. á viku
<u>VERKAKONUR Á</u>				
HÖFUÐBORGARSVÆÐI	40,0	1,2	1,8	43,0
Fiskvinna	40,0	1,3	2,6	43,9
Verksmiðjuvinna	40,0	1,6	2,2	43,8
Fatasaumur	40,0	-	-	40,0
Brauð-og kökugerð	40,0	0,9	1,7	42,6
Prentun og bókað.	40,0	0,6	1,7	42,3
Kjötiðnaður	40,0	0,9	0,6	41,5
Ýmis vinna	40,0	0,6	2,1	42,7
<u>VERKAKONUR UTAN</u>				
HÖFUÐBORGARSVÆÐIS	40,0	2,7	3,5	46,2
Fiskvinna	40,0	4,0	5,0	49,0
Brauð-og kökugerð	40,0	3,0	4,8	47,8
Ýmis vinna	40,0	0,6	2,1	42,7
Verksmiðjuvinna	40,0	0,7	1,4	42,1
<u>ALLAR VERKAKONUR</u>				
Í ÚRTAKINU	40,0	2,1	2,8	44,9

TAFLA 4.5

VINNUTÍMATAFLA - 1. ársfj. 1983.

VERSLUNARMENN

	Dvt.	Evt.	Nvt.	Meðalfj. vinnust. á viku
KARLAR VIÐ AFGRST. Á HÖFUÐBORGARSVÆÐI	40,0	2,3	3,1	45,4
KONUR VIÐ AFGRST. Á HÖFUÐBORGARSVÆÐI	40,0	1,4	3,1	44,5
KARLAR VIÐ AFGRST. UTAN HÖFUÐBORGARSV.	40,0	3,5	3,6	47,1
KONUR VIÐ AFGRST. UTAN HÖFUÐBORGARSV.	40,0	1,5	3,0	44,5
KARLAR, ÚRTAKIÐ ALLT, AFGRST.	40,0	2,9	3,4	46,3
KONUR, ÚRTAKIÐ ALLT, AFGRST.	40,0	1,5	3,1	44,6

Laun og launatengd gjöld.I Óbeinn launakostnaður.

Í fréttabréfum Kjararannsóknarnefndar hefur verið leitast við að gefa árlegt yfirlit um ýmis launatengd gjöld og annan óbeinan kostnað sem atvinnurekendur ber að greiða til viðbótar beinum launagreiðslum. Síðasta yfirlit af þessu tagi var birt í 56. fréttabréfi nefndarinnar. Nokkrar breytingar hafa verið gerðar á forsendum þeim sem yfirlitið byggist á. Í fyrri fréttabréfum hefur verið miðað við 4,2% fjarvistir vegna veikinda og slysa en hér er miðað við þær niðurstöður sem fást úr úrtakinu en þær eru að fjarvistir hafi verið 5,4% að meðaltali síðustu 3 ársfjórðunga. Auk þess hefur einum lið, ábyrgðartryggingu, verið bætt við yfirlitstöfluna. Þriðja breyting sem gerð hefur verið varðar eftirágreidd gjöld sem miðast við launagreiðslur fyrra árs en þau hafa verið leiðrétt í samræmi við hækkunir á kaupþóxtum. Hækkun kaup-taxta viðmiðunarstéttanna var 54,7% frá 1982 til 1. júní 1983 og eru þessar álagsprósentur lækkaðar með hliðsjón af þessari hækkun eða um 35%. Nánari grein er gerð fyrir þessum atriðum hér á eftir. Helstu breytingar sem orðið hafa á óbeinum launakostnaði frá fyrra yfirliti eru eftirfarandi.

Með lögum nr. 44 frá 11. maí 1982 breyttust lög nr. 68 10. okt. 1967 um iðnlánasjóð (sbr. lög frá 1971, 1973, 1974, 1977 og 1979). Með lögum þessum breytist iðnlánasjóðsgjald úr 0,5% á gjaldstofn fyrri árs í 0,05%. Iðnaðarmálagjald er óbreytt 0,1%. Þessi gjöld lækkuðu því úr 0,6% í 0,15% af öllum gjöldum fyrirtækja nema sölu-skatti, aðstöðugjaldi og eignaskatti.

Lögum um orlof (lög nr. 87 1971) var breytt í desember 1982 á þann hátt að laugardagar skuli ekki lengur teljast virkir dagar við útreikning orlofs. Lágmarksorlofsgreiðslur hækkuðu þar með úr 8,33% í 10,17%.

Þann 31. desember 1982 voru samþykkt lög um breytingu á lögum nr. 84 24. desember 1971 um 40 stunda vinnuviku. Samkvæmt þessari breytingu skal fyrsti mánudagur í ágúst vera frídagur og skal greiða laun fyrir þann dag samkvæmt sömu reglum og gilda um aðra almenna frídaga.

Þann 25. apríl 1983 var iðgjaldi slysaftryggingar II breytt með reglugerð nr. 307. (Síðast breytt 15. apríl 1981).

Samkvæmt þessari breytingu hækkar iðgjaldið úr 0,1% af launum í 0,23%.

Með reglugerð nr. 480 frá 20. júní 1983 var iðgjaldi atvinnurekenda til að standa straum að kostnaði vegna framkvæmdar laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og aðbúnað á vinnustöðum (vinnueftirlitsgjald) breytt úr 0,0664 í 0,0905% af greiddum vinnulaunum.

Í lok þessa kafla er birt sundurliðað yfirlit yfir óbeinan launa- kostnað bæði í krónutölu og í hlutfallstölum og að auki er umfjöllun um hlut sérstakra frídaga og greiddra kaffi- og matartíma í launa- greiðslum.

Kauptaxtarnir sem miðað er við eru eftirfarandi.

Iðjutaxti (10. flokkur A) eftir 2 ár (áður 9. flokkur A).

Hafnarvinnutaxti (9. flokkur A) eftir 1 ár með 5% álagi (var áður 8. flokkur A).

Taxti fiskvinnslufólks (9. flokkur A) eftir 1 ár (var áður 8. flokkur A).

Prentvinnutaxti fyrir almenna prentun, handsetningu prentverks o.fl.

Taxti afgreiðslufólks með grunnskóla- eða gagnfræðapróf (12. flokkur A) eftir 2ja ára starf (var áður 11. flokkur A).

Taxti skrifstofufólks C, sem lokið hefur prófi á viðskiptasviði á menntaskólastigi (14. flokkur B) eftir 5 ára starf (var áður 13. flokkur B).

Taxtakaupið er miðað við 1. júní 1983.

1. Kauptaxtar

Iðja 10. flokkur A iðnverkafólks er 1. júní 1983 58,38 kr. á greidda vinnustund eftir 2ja ára starf.

Hafnar-
verkamenn Hafnarvinna greiðist eftir 9. flokki A verkafólks sem er 1. júní 1983 55,86 kr. á klst. eftir 1 árs starf. Að meðtöldu almennu hafnarvinnuálagi 5% kr. 58,65.

Fisk-
vinnslu-
fólk Almenn fiskvinna er eftir flokkaskipan verkafólks í 9. flokki A sem er 1. júní 1983 kr. 55,86 eftir 1 árs starf.

Prentarar Almenn prentun, vinna handsetjara o. fl. eftir 1 ár er 1. júní 1983 kr. 70,40 á greiðslustund.

Afgr. 12. flokkur A hjá afgreiðslufólki eftir 2 ár er kr.
fólk 61,92 1. júní 1983.

Skrif- Samkvæmt flokkaskipan skrifstofufólks er 14. flokkur B
stofufólk eftir 5 ár kr. 71,71 á klst. þann 1. júní 1983.

2. Veikindakaup

Um launagreiðslur í veikinda- og slysatilfellum fer eftir lögum nr. 19/1979, nema launþegi eigi betri rétt samkvæmt ákvæðum kjarasamnings. Lög þessi mæla svo fyrir að á fyrsta starfsári hjá sama atvinnurekanda skuli verka-fólk einskis missa í launum í tvo daga fyrir hvern unninn mánuð, forfallist það vegna veikinda.

Eftir 1 ár samfelld hjá sama atvinnurekanda heldur verkafólk óskertum launum í 1 mánuð í veikindatilvikum. Eftir þriggja ára samfelld starf bætist við þetta 1 mánuður á dagvinnulaunum og annar mánuður til eftir fimm ára samfellda ráðningu hjá sama atvinnurekanda.

3. Slysabætur.

Um launagreiðslur í slysatilfellum fer eftir þeim lög-um sem vitnað er til að framan eða kjarasamningi, veiti hann launþega rýmri rétt. Vinnuveitandi á jafnan rétt til þeirra bóta sem slysatrygging greiðir starfsmanni meðan hann nýtur launa.

Í gögnum þeim er berast Kjararannsóknarnefnd eiga greiddar vinnustundir vegna veikinda og slysa að vera tilgreindar. Upplýsingar um þessi atriði berast frá fyrirtækjum sem standa fyrir um 60% af fjölda starfsmanna í úrtakinu. Unnið var úr þessum gögnum fyrir 3. og 4. ársfjórðung 1982 og 1. ársfjórðung 1983 og var veikinda- og slysaprósentan fundin sem hlutfall greiddra veikinda- og slystunda af dagvinnustundum. Samandregnar niðurstöður urðu eftirfarandi.

	Veikindaprósentur			Meðaltal
	3/82	4/82	1/83	
Verksmiðjufólk	5,0	4,8	6,8	5,5
Hafnarverkamenn	2,9	9,7	4,4	5,7
Fiskvinnslufólk	5,8	6,9	6,6	6,4
Verkafólk alls	4,6	5,7	6,0	5,4

Þessar tölur sýna miklar sveiflur í fjarvistum bæði starfa og ársfjórðunga og því verður einungis miðað við meðaltal allra hópanna, 5,4%, í yfirlitstöflunum hér á eftir.

4. Orlof

Orlof er almennt 24 virkir dagar á ári (laugardagar teljast ekki orlofsdagar). Iðjufólk fær 25 daga orlof eftir 10 ára starf hjá sama iðnfyrirtæki og 27 daga eftir 15 ára starf. Prentarar fá 25 daga orlof á ári (samningar 9. maí 1974) og 28 daga eftir 12 ára starf í iðninni. Verslunarmenn fá 27 daga orlof eftir 10 ára starf hjá sama vinnuveitanda. Til einföldunar er hér aðeins reiknað með 10,68% orlofi á laun prentara og 10,17% orlof á laun annarra.

5. Vinnueftirlitsgjald

Samkvæmt reglugerð nr. 480/1983 við lög nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum skulu þeir sem hafa starfsemi, þar sem einn eða fleiri menn vinna, greiða iðgjöld í ríkissjóð er nema 0,0905 af greiddum vinnulaunum. Þessar greiðslur skulu notaðar til þess að standa straum af kostnaði við vinnueftirlit ríkisins. Hér á eftir er vinnueftirlitsgjaldið reiknað 0,059% til þess að nálgast raungildi vegna þess að gjaldið er greitt af launum síðasta árs.

6. Sjúkrasjóður

Iðgjöld atvinnurekenda til sjúkrasjóða nema að lágmarki 1% af útborguðu kaupum skv. lögum nr. 19/1979.

7. Orlofsheimilasjóður

Atvinnurekendur greiða 0,25% af öllu kaupum til orlofsheimilasjóða verkalyðsfélaga. Auk þess greiða iðnrekendur (vegna Iðjufólks) önnur 0,25% til eigin orlofs-sjóðs. Samsvarandi regla gildir hjá vinnuveitendum verslunar- og skrifstofufólks þar sem 0,25% launa greiðast til Félagsheimilasjóðs.

8. Lífeyrissjóður

Greiðsla atvinnurekenda til lífeyrissjóðs er 6% af útborguðu dagvinnukaupum skv. samningi samninganeftdar ASÍ og samtaka vinnuveitenda dags. 19. maí 1969.

9. Slysatrygging I

Í kjarasamningum í des. 1971 var samið um að atvinnurekendur skyldu tryggja starfsfólk fyrir dauða eða varanlegri örorku af völdum slyss í starfi eða á eðlilegri leið milli heimilis og vinnustaðar. Í kjarasamningum í júní 1977 var enn fremur samið um að greiddir skyldu dagpeningar í slysatilfellum. Iðgjöld miðast hér við 1. júlí 1983.

Iðja Flest Iðjufólk er í 4. flokki : 6,40 kr. á viku.

Hafnar-
verkamenn Eru flestir í 9. flokki : 13,00 kr. á viku.

Fisk-
vinnslu-
fólk Er í 3. flokki sem er 4,30 kr. á viku eða í 5. flokki sem er 6,90 kr. á viku. Áætlað 4,82 kr. á viku.

Afgr.fólk Er flest í 2. flokki sem er 3,40 kr. á viku.

Skrif-
stofufólk Er í 1. flokki : 2,20 kr. á viku.

Prentarar Eru í 3., 4. eða 5. flokk , áætlað 5,80 kr. á viku.

10. Atvinnuleysistryggingasjóður.

Vikugjald atvinnurekenda til sjóðsins samkvæmt 10. gr. laga um atvinnuleysistryggingar er kr. 14,39.

11. Lífeyristryggingar

Lífeyristryggingar taka til ellilífeyris, örorkulífeyris, makabóta, barnalífeyris, mæðralauna, ekkjubóta og ekkjulífeyris. Samkvæmt 20. gr. laga um almannatryggingar skulu atvinnurekendur bera 14% af útgjöldum lífeyristrygginganna. Iðgjald fyrir árið 1980 hefur verið ákveðið með lögum nr. 103, 29. des. 1981 óbreytt frá fyrra ári, 2% af launum eins og þau eru skilgreind í 25. gr. laga um almannatryggingar. Vegna þess að gjald þetta er greitt eftirá er hér reiknað með 1,3% iðgjaldi.

12. Slysatrygging II

Um slysatryggingu II gilda ákvæði IV. kafla, 27. - 39. gr. laga um almannatryggingar. Slysatryggingar þessar taka til slysa við vinnu, iðnnám, björgunarstörf og

stjórn aflvéla og ökutækja. Útgjöld slysatrygginga skulu borin af atvinnurekendum. Iðgjald reiknast af sama stofni og lífeyristryggingagjald og er fyrir árið 1983 0,23% af launum síðasta árs samkvæmt reglugerð nr. 307 frá 25. apríl 1983. Til þess að finna raungildi iðgjaldsins er hér reiknað með 0,15%.

13. Launaskattur

Samkvæmt reglugerð nr. 145 frá 7. apríl 1982 um launaskatt greiða fyrirtæki í fiskverkun og iðnaði 2,5% launaskatt. Atvinnurekendur í öðrum atvinnugreinum greiða sem fyrr 3,5%.

14. Félagsgjöld atvinnurekenda

Iðja Gjald til Fél. ísl. iðnrekenda og VSÍ er 1,0% af launagreiðslum síðastliðins árs. Raungildi er því 0,65%.

Hafnar-
verkamenn Gjald til VSÍ er 0,40% af greiddum launum síðastliðins árs. Raungildi 0,26%.

og fisk-
vinnslu-
fólk

Prentarar Gjald til FÍP og VSÍ er 1,0% af launum síðastliðins árs. Raungildi 0,65%.

Afgr.
fólk 2,0% af fyrstu 668 þús. kr., 1,0% af næstu 668 þús. kr. og 0,5% af launagreiðslum umfram 954 þús. kr. greitt mánaðarlega.

Skrif-
stofufólk Allt að 1,6% greitt mánaðarlega.

15. Aðstöðugjald

Aðstöðugjald leggst á sama stofn og Iðnlánasjóðsgjald og er greitt eftirá.

Iðja og
prentarar Aðstöðugjald er 1% á gjöld iðnfyrirtækja, raungildi 0,65%.

Hafnar-
verkamenn Aðstöðugjald er 1,3% á öll gjöld við hafnarvinnu og vöruafgreiðslu, nema á vinnu um borð í skipi 0,65%. Áætlað að meðaltali 1,1%. Raungildi 0,72%.

Fisk-
vinnslu-
fólk Aðstöðugjald er 0,5% á öll gjöld fyrirtækja í fisk-
vinnslu. Raungildi 0,33%.

Afgr.og
skrif-
stofufólk Aætlað 1% af öllum gjöldum. Raungildi 0,65%.

16. Iðnlánasjóðsgjald

Iðnlánasjóðsgjald er nú 0,15% á öll gjöld iðnfyrirtækja nema söluskatt, aðstöðugjald og eignaskatt skv. lögum nr. 45 3. apríl 1963 um Iðnlánasjóð. Raungildi er 0,10% vegna þess að gjaldið er greitt eftirá.

17. Ábyrgðartrygging

Hér er um frjálsa ábyrgðartryggingu atvinnurekenda að ræða, en hún mun vera mjög algeng. Margir mismunandi áhættuflokkar eru í notkun og er hér miðað við þá algengustu. Gjaldstofn er heildarlaunagreiðslur síðasta árs. Hér eru áhættuflokkar lækkaðir um þriðjung vegna hækkunar launa frá síðasta ári. Það gefur eftirfarandi niðurstöðu.

	<u>Á laun síðasta árs</u>	<u>Á taxta þessa árs</u>
Iója	0,71%	0,46%
Hafnarverkamenn	0,46%	0,30%
Fiskvinnsla	0,76%	0,49%
Prentarar	0,46%	0,30%
Afgr.og skrifstofufólk	0,15%	0,10%

Laun og launatengd gjöld.

	Iðja kr.	Hafnar- verkam. kr.	Fiskv. fólk kr.	Prent- arar kr.	Afgr. fólk kr.	Skrifst. fólk kr.
1. Dagvinnutaxti	58,38	58,65	55,86	70,40	61,92	71,71
2. Veikinda-og slysaagr.5,4%	3,15	3,17	3,02	3,80	3,34	3,87
3. Orlof	6,26	6,29	5,99	7,92	6,64	7,69
4. Samtals	67,79	68,11	64,87	82,12	71,90	83,27
5. Vinnueftirlitsgjald 0,09059 af 4	0,04	0,04	0,04	0,05	0,05	0,05
6. Sjúkrasjóður 1% af 4	0,68	0,68	0,65	0,82	0,72	0,83
7. Orlofsheimilasjóður	0,34	0,17	0,16	0,21	0,18	0,21
8. Lífeyrissjóður 6% af 4	4,07	4,10	3,89	4,93	4,31	5,00
9. Slysatrygging I	0,16	0,33	0,12	0,15	0,09	0,06
10. Atvinnuleysistr.sjóður	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36
11. Lífeyristrygging 2% af 4	0,88	0,89	0,84	1,07	0,93	1,08
12. Slysatrygging II 0,23% af 4	0,10	0,10	0,10	0,12	0,11	0,12
13. Launaskattur	1,69	2,38	1,62	2,05	2,52	2,91
14. Félagsgj.atv.rekenda	0,45	0,18	0,17	0,55	1,77	1,31
15. Aðstöðugjald	0,50	0,55	0,24	0,60	0,54	0,62
16. Iðnlánasjóðsgjald	0,07	-	-	0,09	-	-
17. Ábyrgðartrygging	0,31	0,20	0,32	0,25	0,05	0,05
18. LAUN OG LAUNATENGÐ GJ.	77,44	78,09	73,38	93,37	83,53	95,87
Óbeinn launakostnaður sem hlutfall af taxta	32,6%	33,1%	31,4%	32,6%	34,9%	33,7%

Launatengd gjöld
sem hlutfall af kaupþóxtum.

	Iðja kr.	Hafnar- verkam. kr.	Fiskv. fólk kr.	Prent- arar kr.	Afgr. fólk kr.	Skrifst. fólk kr.
1. Dagvinnutaxti	100	100	100	100	100	100
2. Veikinda-og slysagr.	5,40	5,40	5,40	5,40	5,40	5,40
3. Orlof	10,72	10,72	10,72	11,24	10,72	10,72
4. Samtala I	116,12	116,13	116,13	116,65	116,12	116,12
5. Vinnueftirlitsgjald	0,07	0,07	0,07	0,07	0,08	0,07
6. Sjúkrasjóður	1,16	1,16	1,16	1,16	1,16	1,15
7. Orlofsheimilásjóður	0,58	0,29	0,29	0,30	0,29	0,29
8. Lífeyrissjóður	6,97	6,99	6,96	7,00	6,96	6,97
9. Slysatrygging I	0,27	0,56	0,21	0,21	0,15	0,08
10. Atvinnuleysisstr.sjóður	0,62	0,61	0,64	0,51	0,58	0,50
11. Lífeyristrygging	1,51	1,52	1,50	1,52	1,50	1,51
12. Slysatrygging II	0,17	0,17	0,18	0,17	0,18	0,17
13. Launaskattur	2,89	4,06	2,90	2,91	4,07	4,06
14. Félagsgj.atv.rekenda	0,77	0,31	0,30	0,78	2,86	1,83
15. Aðstöðugjald	0,86	0,94	0,43	0,85	0,87	0,86
16. Iðnlánasjóðsgjald	0,12	-	-	0,13	-	-
17. Abyrgðartrygging	0,53	0,34	0,57	0,36	0,08	0,07
18. Samtala II	132,64	133,14	131,36	132,63	134,90	133,69
Óbeinn launakostnaður sem hlutfall af taxta	32,6%	33,1%	31,4%	32,6%	34,9%	33,7%

Launakostnaður með tilliti til
sérstakra frídaga og kaffitíma.

Töflurnar hér á undan lýsa þeim kostnaði sem bætist ofan á greidd laun til launþega og eru því gagnlegar við t. d. tilboðsgerð. Vilji menn hins vegar meta lög og samningsbundin álög á atvinnurekstur verða sérstakir frídagar og kaffitímar að bætast við.

Í meðaltalsári eru 365.2425 dagar, 260.8875 dagar að laugardögum og sunnudögum slepptum og 11.2107 sérstakir frídagar sem eru greiddir. Sérstakir frídagar eru því 4,3% greiddra daga.

Matartímar eru almennt ekki greiddir á virkum dögum en kaffitímar eru hins vegar greiddir. Í eftirvinnu fær verkafólk greiddan kaffitíma og í kvöldvinnu fá allar stéttir greiddan matartíma. Í helgarvinnu gilda yfirlétt sömu reglur og virka daga. Eftirfarandi tafla gefur yfirlit um greidda kaffi- og matartíma.

Greiddir kaffi- og matartímar á dag, mínútur.

	Dag- vinna	Eftir- vinna	Naturv. m.v.kl. 19 - 22	Naturv. m.v.kl. 9 - 17 á laugard.
Verksmiðjufólk	35	15	80	35
Hafnarverkamenn	40	15	60	40
Fiskvinnsla	40	15	60	40
Prentarar	35	0	30	35
Afgreiðslufólk	35	0	60	95
Skrifstofufólk	15	0	60	75

Sé svars leitað við því hve stór hluti greiddir kaffi- og matartímar eru af launagreiðslum verður að gefa sér forsendur varðandi lengd vinnutímans og skiptingu naturvinnu á milli kvöldvinnu og helgarvinnu. Sé dæmi tekið af vinnutíma á viku sem sé 40 dagvinnustundir, 8 eftirvinnustundir hjá öllum nema prenturum og 8 naturvinnustundir sem unnar séu á laugardegi fást eftirfarandi hlutföll greiddra kaffi- og matartíma af heildarlaunum.

Greiddir kaffi- og matartímar sem hlutfall af launum.
miðað við að naturvinna sé unnin á laugardögum.

	Dag- vinna %	Eftir- vinna %	Natur- vinna %	Alls %
Verksmiðjufólk	7,29	11,11	7,29	8,01
Hafnarverkamenn	8,33	11,11	8,33	8,86
Fiskvinnsla	8,33	11,11	8,33	8,86
Prentarar	7,29	0	7,29	7,29
Afgreiðslufólk	7,29	0	19,79	8,79
Skrifstofufólk	3,13	0	15,63	5,34

Sé miðað við aðrar forsendur varðandi naturvinnu t. d. að 4 tímar séu unnir eitt kvöld og 4 tímar á laugardegi fást aðeins niðurstöður fyrir naturvinnu og í heild vegna greidda matartímans í naturvinnu.

Greiddir kaffi- og matartímar sem hlutfall af launum
miðað við að naturvinna skiptist til helminga milli
kvöld- og helgidagavinnu.

	Dag- vinna %	Eftir- vinna %	Natur- vinna %	Samtals %
Verksmiðjufólk	7,29	11,11	19,79	10,70
Hafnarverkamenn	8,33	11,11	16,67	10,65
Fiskvinnslufólk	8,33	11,11	16,67	10,65
Prentarar	7,29	0	9,38	7,89
Afgreiðslufólk	7,29	0	7,89	7,88
Skrifstofufólk	3,13	0	15,63	5,34

Sé forsendum breytt þannig að öll naturvinna sé unnin að kvöldlagi hækkar enn hlutfall greiddra kaffi- og matartíma af launum. Þar sem skipting naturvinnu milli kvöld- og helgidagavinnu er mjög breytileg og engar niðurstöður liggja fyrir um þessa skiptingu verða útreikningar háðir nokkurri óvissu en líklegt er að hið raunverulega hlutfall liggji á milli þeirra marka sem töflurnar hér að ofan gefa til kynna.

Þessa umfjöllun um sérstaka frídaga og greidda kaffi- og matartíma má tengja við töflurnar um óbeinan launakostnað á þann hátt að líta á kaupfaxtann sem nálgun fyrir öll greidd laun og skipta kaupfaxtanum niður í kaup fyrir unnar stundir og kaup fyrir sérstaka frídaga og kaffi- og matartíma.

Kaupmáttur kauptaxta m.v. vísi-
tölu framfærslukostn. 1971 = 100.

	Verka- menn	Verka- konur	Iðn- menn	Versl/ skrifst. fólk	ASÍ land- verkaf.	Opinb. starfs- menn	"Allir" launb.
1971	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1972	109,5	109,5	106,9	112,3	109,5	113,3	110,6
1973	110,5	110,2	106,7	112,2	109,9	116,4	111,8
1974	112,2	114,1	113,1	117,0	113,8	122,3	116,4
1975	100,4	103,5	97,2	102,9	100,6	96,3	99,3
1976	96,5	100,5	91,3	96,8	95,7	90,5	94,2
1977	105,1	109,6	97,9	103,8	103,5	109,0	105,2
1978	113,2	119,2	101,4	110,5	110,3	119,8	113,1
1979	111,1	116,5	99,8	113,4	109,4	118,4	112,1
1980	106,5	111,3	95,8	108,9	104,9	110,8	106,7
1981	107,5	111,1	97,5	105,3	104,9	106,5	105,4
1982	106,3	110,3	96,9	102,8	103,5	106,2	104,3
1980 febr.	106,3	111,6	95,5	110,2	105,1	111,9	107,1
júni	107,4	112,7	96,4	111,3	106,2	113,0	108,2
sept.	104,9	110,0	94,1	108,6	103,7	113,7	106,6
nóv.	111,0	114,6	100,8	108,8	108,3	107,2	108,0
des.	115,1	118,9	104,6	112,9	112,3	111,8	112,2
1981 jan.	109,6	113,2	99,5	107,5	107,0	108,5	107,4
mars	109,4	112,9	99,3	107,2	106,7	108,3	107,2
maí	103,8	107,2	94,3	101,8	101,3	102,9	101,8
júní	108,2	111,7	98,2	106,1	105,6	107,3	106,1
sept.	109,5	113,0	99,4	107,4	106,8	108,7	107,4
okt.	106,4	109,9	96,7	104,4	103,9	105,7	104,4
nóv.	105,9	109,9	95,7	103,6	103,3	104,6	103,6
des.	112,6	116,8	101,8	110,1	109,8	111,3	110,4
1982 jan.	110,2	114,3	99,6	107,8	107,4	110,1	108,2
febr.	106,2	110,1	96,0	103,8	103,5	106,1	104,3
mars	108,8	112,9	98,3	106,4	106,0	109,1	106,9
apríl	106,1	110,1	95,9	103,7	103,4	106,4	104,3
maí	102,9	106,7	93,0	100,6	100,3	103,1	101,1
júní	109,0	113,1	100,2	106,6	106,7	109,3	107,4
júlí	113,2	117,4	101,9	108,5	109,7	106,2	108,6
ágúst	107,0	111,0	97,5	102,5	104,0	108,0	105,2
sept.	108,3	112,3	99,5	103,8	105,4	109,3	106,6
okt.	104,0	107,9	95,6	99,7	101,3	105,0	102,4
nóv.	99,3	103,0	91,3	95,2	96,7	100,2	97,7
des.	103,7	107,6	95,3	99,4	101,0	104,7	102,1
1983 jan.	99,6	103,4	90,9	95,8	96,9	100,7	98,0
febr.	92,5	96,0	84,4	88,9	90,0	93,5	91,0
mars	98,5	102,1	89,9	94,9	95,9	99,6	97,0
apríl	93,2	96,6	85,1	89,8	90,7	94,3	91,8
maí	87,0	90,1	79,4	83,8	84,7	88,0	85,7
júní	88,3	91,5	80,4	85,0	85,9	89,1	86,9
júlí	83,9	86,9	76,3	80,7	81,6	84,6	82,5
ágúst	81,0	83,9	73,7	77,9	78,7	81,7	79,6
sept.	79,5	82,3	72,3	76,4	77,3	80,2	78,2

Þróun helstu þjóðhagsstærða.

Vísitölur 1971 = 100.

	1976	1977	1978	1979	1980	1981	Bráðab. 1982	Spá 1983	Aæt. 1984
1. Þjóðarframleiðsla	118,4	125,5	129,9	135,6	140,9	143,1	140,2	132,5	129,3
2. Þjóðartekjur	118,7	129,4	133,9	134,3	137,9	140,5	134,1	129,9	125,8
3. Þjóðartekjur á mann	111,2	120,2	123,4	122,5	124,5	125,3	120,8	114,9	
4. Einkaneysla	115,8	125,1	132,6	135,3	136,7	143,5	146,4	133,2	127,9
5. Einkaneysla á mann	108,3	116,3	122,2	123,5	123,5	128,7	129,6	116,6	
6. Samneysla	140,1	141,2	146,5	151,7	157,7	165,6	168,9	168,9	165,5
7. Fjármunamyndun	117,5	131,1	123,8	123,1	134,7	137,5	132,6	119,3	112,7
8. Útflutningur	135,3	149,3	171,8	183,5	188,5	192,1	174,8	188,4	195,0
9. Innflutningur	121,0	143,6	150,3	154,1	159,6	170,6	172,0	161,3	160,8
10. Breyting viðskipta- kjara, %	11,9	8,7	0,2	-9,2	-3,4	0,3	-0,3	1,6	0,0
11. Viðskiptajöfn. í hlut- falli v.þjóðarfral.%	-1,7	-2,5	1,4	-0,8	-2,3	-5,0	-10,0	-2,2	0,2
12. Löng erl.lán í hlut- falli v.þjóðarfrl.%	33,8	31,6	33,7	34,4	34,4	36,7	47,9	60,3	58,5
13. Greiðslubyrði af erl. lánunum %	13,8	13,7	13,1	12,8	14,1	16,4	21,4	21,6	21,2
14. Framfærslukostnaður	379,8	495,4	713,8	1038,3	1646,2	2483,5	3750,5	6900,2	
15. Verðlag vöru og þjónustu	407,0	531,0	766,0	1116,2	1774,4	2671,4	4037,4	7488,6	